

ΤΕΙ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ ΣΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

**ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΓΛΩΣΣΑΡΙΟΥ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΟΛΟΓΙΚΩΝ ΟΡΩΝ**

ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ ΚΕΙΜΕΝΟ:
INTRODUCING TRANSLATION STUDIES – THEORIES & APPLICATIONS
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: JEREMY MUNDAY

ΜΕΤΑΦΡΑΣΜΑ:
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ – ΘΕΩΡΙΕΣ & ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: ΦΙΛΙΠΠΑΤΟΣ ΑΓΓΕΛΟΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΗΣ ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑΣ:
ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ-ΕΛΕΝΗ
Α.Μ. 4685

ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ: ΑΛΕΞΑΚΗ ΛΗΤΩ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2009
ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑ

Πίνακας περιεχομένων

1. Εισαγωγή.....	6
2. Εργασία	8
2.1 Ταυτότητα	8
3. Ο μεταφραστής.....	8
3.1 Ο μεταφραστής και το έργο του	8
3.2 Ο μεταφραστής και το συγκείμενο.....	10
4. Ορολογία	10
4.1 Ορισμός, αντικείμενα	10
4.2 Αποσπασματική ορολογική εργασία	11
5. Ο “Αναλογικός Κανόνας” της Ονοματοδοσίας.....	12
6. Εννοιολογική ανάλυση.....	13
7. Λεξικά Ορολογίας	14
7.1 Μεθοδολογία, Δομή και Περιεχόμενο	14
7.2 Το ορολογικό γλωσσάρι.....	14
7.3 Βασικές μεθοδολογικές αρχές δημιουργίας ορολογικών λεξικών	15
8. Άγγλο-ελληνικό Λεξιλόγιο.....	17
9. Ελληνο-αγγλικό Λεξιλόγιο.....	42
10. Επίλογος	65
10.1 Ο “Δεκάλογος του Έλληνα ορολόγου”	65
10.2 Σχόλια πάνω στη μετάφραση των όρων.....	67
11. Βιβλιογραφία (βιβλία, άρθρα, λεξικά)	70
12. Διαδουκτικακές πηγές	71

1. Εισαγωγή

Η εξέλιξη των επιστημών, η παραγωγή νέας γνώσης, οι πρόοδοι της τεχνολογίας, δημιουργούν συνεχώς νέες έννοιες, οι οποίες πρέπει όχι μόνο να ενταχθούν στα υπάρχοντα συστήματα εννοιών, αλλά και να αντιστοιχιστούν με νέους όρους. Η ανάγκη για μελέτη των σχέσεων μεταξύ εννοιών και όρων, για ορισμό των εννοιών, καθώς και για καταγραφή και τυποποίηση, των όρων, είναι οι σημαντικότεροι παράγοντες που οδήγησαν διεθνώς στην αναγνώριση της ορολογίας και της ορογραφίας και στην αναγωγή τους σε επιστημονικές δραστηριότητες που τείνουν πλέον να εξελιχθούν σε αυτόνομο κλάδο. Η μετάφραση ειδικών/τεχνικών κειμένων δεν είναι εύκολη υπόθεση για έναν μεταφραστή, καθώς σε πάρα πολλά σημεία θα πρέπει να ενεργήσει ως ορολόγος και ιδίως κατά το αρχικό στάδιο της εργασίας του. Εν ολίγοις, θα πρέπει να κάνει μια έρευνα στην ορολογία της επιστήμης, πάνω στην οποία ανήκει το προς μετάφραση κείμενο, θα πρέπει να εξοικειωθεί με την εν λόγω ορολογία και φρασεολογία, να επαληθεύσει την ορθότητα των όρων, αλλά και να δημιουργήσει νέους, να ενεργήσει δηλαδή ως ονοματοθέτης, εάν είναι απαραίτητο. Η ανάγκη για όλα αυτά είναι ακόμη μεγαλύτερη όταν ο μεταφραστής καταπιάνεται συστηματικά και ενδελεχώς με τη μετάφραση ενός συγκεκριμένου επιστημονικού πεδίου. Έτσι, οι μελέτες που γίνονται στον χώρο της ορολογίας και της ορογραφίας ενδιαφέρουν όσους ασχολούνται με την ανάπτυξη, την επεξεργασία και τη διάδοση της επιστημονικής, τεχνολογικής και τεχνικής γνώσης: ερευνητές, τεχνικοί, διδάσκοντες και σπουδαστές όλων των κλάδων έχουν ανάγκη από ειδικά λεξικά και γλωσσάρια με σαφή και ακριβή περιγραφή των όρων του γνωστικού αντικείμενου τους. Ακόμα μεγαλύτερες είναι οι ανάγκες όσων επεξεργάζονται, με οποιονδήποτε τρόπο και σε οποιαδήποτε μορφή, πληροφορίες που σχετίζονται με την παραγωγή ή τη χρήση επιστημονικού και τεχνικού λόγου, σε μία ή σε περισσότερες γλώσσες. Με την έννοια αυτή, η ορολογία απευθύνεται και σε όσους ασχολούνται με την τεκμηρίωση, στους συγγραφείς τεχνικών κειμένων, στους λεξικογράφους, στους μεταφραστές· με άλλα λόγια, σε όλους όσους έχουν ανάγκη αξιόπιστων και εύχρηστων γλωσσικών και ορολογικών πόρων.

Ως σώμα κειμένου για την εκπόνηση της παρούσας εργασίας έχει επιλεγεί το βιβλίο “Introducing Translation Studies – Theories and Applications” του Jeremy Munday, 2001, από τις εκδόσεις Routledge (Μεταφραστικές Σπουδές - Θεωρίες και Εφαρμογές, μετάφραση Άγγελος Φιλιππάτος, 2004, εκδόσεις Μεταίχμιο). Το πρωτότυπο βιβλίο παρουσιάζει τις βασικότερες μεταφραστικές θεωρίες και ο μεταφραστής το μεταφράζει από τα αγγλικά στα ελληνικά. Συνεπώς, έρχεται αντιμέτωπος με πληθώρα μεταφραστικών όρων στη αγγλική γλώσσα και καλείται να βρει τα ισοδύναμα τους στη γλώσσα-στόχο, εν προκειμένω την Ελληνική. Αντικείμενο, λοιπόν, της παρούσας εργασίας είναι η συγκέντρωση του συνόλου των όρων, όπως αυτοί συναντώνται στο πρωτότυπο προαναφερθέν βιβλίο, και τα ισοδύναμά τους, όπως αυτά αποδόθηκαν κατά τη μεταφραστική διαδικασία, στην Ελληνική. Στο σύνολό τους, αποδελτιώθηκαν περίπου 1000 όροι, οι οποίοι παρουσιάζονται κατ’ αλφαβητική σειρά. Η παράθεση των όρων γίνεται σε δύο πίνακες, έναν από τα αγγλικά στα ελληνικά και έναν αντίστροφο, δηλαδή από τα ελληνικά στα αγγλικά και οι δύο πίνακες αποτελούν αποκλειστικά πίνακες ισοδύναμων μεταφραστικών όρων. Τέτοιοι πίνακες θα ήταν χρήσιμοι σε κάθε μεταφραστή, ο οποίος έρχεται αντιμέτωπος με κείμενα της μεταφρασεολογικής επιστήμης, σε αυτό το ζεύγος γλωσσών και με δεδομένο ότι ακόμα δεν υπάρχει πλήρως παγιωμένη ορολογία της μεταφρασεολογίας στην Ελληνική γλώσσα. Πέρα όμως από την επιστήμη της μετάφρασης, *η ορολογία ως κλάδος ενδιαφέρεται για τις μορφές και τις λειτουργίες του επιστημονικού και τεχνικού λόγου και για τα προβλήματα που παρουσιάζονται κατά τη μετάφρασή του, ιδιαίτερα σε γλώσσες περιορισμένης διάδοσης όπως η Ελληνική, για τις οποίες η γνώση αποτελεί κατά κανόνα «εισαγόμενο» αγαθό, και όπου η παρεμβολή στοιχείων από άλλους γλωσσικούς κώδικες συναρτάται αναπόφευκτά με τη δημιουργία και υιοθέτηση νέων όρων*¹.

¹ Μ.Κατσογιάννου-Ευθυμίου, Ελληνική Ορολογία: Έρευνα και Εφαρμογές, Αθήνα 2004, σελ.8

2. Εργασία

2.1 Ταυτότητα

Πρόκειται για μία μελέτη ορολογική, δίγλωσση, περιγραφική και συγχρονική. Ας δούμε εν συντομία τα παραπάνω χαρακτηριστικά ένα προς ένα:

- Ορολογική, γιατί έχει ως αντικείμενό της τους όρους που περιέχει η ειδική γλώσσα ενός θεματικού πεδίου. Εν προκειμένω, θεματικό πεδίο είναι η επιστήμη της Μετάφρασης, της μελέτης δηλαδή της Μεταφρασεολογίας. Σημειωτέον ότι η εργασία περιορίζεται στη βασική ορολογία, όπως αυτή συναντάται στο βιβλίο του J. Munday, *Introducing Translation Studies*.

- Δίγλωσση, καθώς πρόκειται για μία εργασία που ασχολείται με τους όρους της Μεταφρασεολογίας στην Αγγλική και την Ελληνική γλώσσα.

- Περιγραφική, δεδομένου ότι στοχεύει στην καταγραφή και τη μελέτη της ορολογίας της Μεταφρασεολογίας και όχι στην αξιολόγησή της. Δεν προβαίνει, για παράδειγμα, σε συστάσεις σχετικά με το ποιοι όροι του πεδίου σε μία συγκεκριμένη γλώσσα πρέπει να θεωρούνται αδόκιμοι, δεκτοί ή προτιμώμενοι από άλλους, κάτι που θα αποτελούσε αντικείμενο μίας ρυθμιστικής ορολογικής εργασίας.

- Συγχρονική, αφού δεν ενδιαφέρεται για τη διαχρονική εξέλιξη των όρων της Μεταφρασεολογίας, αλλά επικεντρώνεται στην καταγραφή και τη μελέτη τους σε μία δεδομένη στιγμή.

3. Ο μεταφραστής

3.1 Ο μεταφραστής και το έργο του

Κατά τη διαδικασία της μετάφρασης πολλοί παράγοντες παίζουν ρόλο, οι οποίοι καθορίζουν και το τελικό αποτέλεσμα. Μερικοί από αυτούς είναι η γλωσσική ευαισθησία, ο γλωσσικός χειρισμός και η διαφάνεια του μεταφραστή. Η αναφορά σε αυτούς τους παράγοντες γίνεται θεωρώντας πως είναι και αυτοί οι παράγοντες που

έκαναν πιο έντονη την παρουσία τους κατά τη μεταφραστική διαδικασία του “Introducing Translation Studies” από την Αγγλική στην Ελληνική.

Η γλωσσική ευαισθησία αναφέρεται σε μια ιδιαίτερα ανεπτυγμένη διαισθητική κατανόηση της γλώσσας, που χαρακτηρίζεται από την ικανότητα αντίληψης λεπτών εννοιολογικών αποχρώσεων στα κείμενα και, στην περίπτωση των μεταφραστών, από την εξοικείωση με τις γλωσσικές προσδοκίες των αποδεκτών, οι οποίοι αφενός λειτουργούν ως χρήστες του μεταφράσματος, αφετέρου αποτελούν συγκεκριμένη κοινωνιογλωσσική ομάδα. Ο γλωσσικός χειρισμός αναφέρεται στην ικανότητα του μεταφραστή αφενός να κατανοεί τη γλώσσα, αφετέρου να αποδίδει το νόημα του πρωτοτύπου.

Ο γλωσσικός χειρισμός ενός μεταφραστή βασίζεται τουλάχιστον σε τρεις διαφορετικές δεξιότητες: την αντιπαραβολική εξέταση των γλωσσών, την εφαρμογή μεταφραστικών τεχνικών και τη συγγραφή του μεταφράσματος. Η διαδικασία της συγγραφής περιλαμβάνει τρία επίπεδα: την ερμηνεία του κειμένου, την τήρηση των συμβάσεων γραφής και τη διατήρηση της κειμενικής συνεκτικότητας. Η διαφάνεια αναφέρεται στην ιδιότητα μιας μετάφρασης που της προσδίδει την αίσθηση κειμένου που γράφτηκε απευθείας στη γλώσσα-στόχο και που συμμορφώνεται με τις γραμματικές, συντακτικές και ιδιωματικές συμβάσεις αυτής της γλώσσας.

Τέλος, είναι σκόπιμο να αναφερθούμε και στην ερμηνεία ως μέρος της μεταφραστικής διαδικασίας, κατά την οποία ο μεταφραστής βρίσκει την ακριβή σημασία για τις λέξεις και μέρη του πρωτοτύπου, όπως και για ολόκληρο το πρωτότυπο, χρησιμοποιώντας τα γνωσιακά συμπληρώματα, με σκοπό να εξάγει το νόημα. Σημειωτέων δε, πως δεν απαιτούν όλες οι λέξεις και τα μέρη του πρωτοτύπου τον ίδιο βαθμό ερμηνευτικής προσπάθειας. Γι’ αυτόν το λόγο παρατηρείται μια διαφορά στο βαθμό ερμηνείας που απαιτείται για την αυτόματη αναπαραγωγή, την ενεργοποίηση αντιστοιχίας ή την ειδική απόδοση.

3.2 Ο μεταφραστής και το συγκείμενο

Αν αναζητήσουμε στο γλωσσάρι κάποιους όρους (π.χ. adaptation, comparative literature, grammar, poetry κ.α.) θα παρατηρήσουμε ότι υπάρχουν περισσότερα του ενός ισοδύναμα (προσαρμογή ή διασκευή, συγκριτική λογοτεχνία ή συγκριτική φιλολογία ή συγκριτική θεωρία, γραμματική η γραμματικός τύπος, ποίηση ή ποιητικός λόγος αντίστοιχα). Αυτό οφείλεται στο ότι μεταφράζουμε πάντα λαμβάνοντας υπόψη το συγκείμενο (μάκρο- ή μικροσυγκείμενο), δηλαδή το άμεσο γλωσσικό περιβάλλον ενός λεξήματος που συμβάλλει στην εξακρίβωση της διακριτής σημασίας του. Σκοπός ενός μεταφραστή είναι πάντα να εξάγει το ακριβές νόημα και αυτό δεν μπορεί να επιτευχθεί εάν δε ληφθεί υπόψη το γλωσσικό περιβάλλον, το οποίο περιβάλλει τη λέξη. Η διαφορετική απόδοση ενός όρου με περισσότερα του ενός ισοδύναμα, δεν οφείλεται ωστόσο πάντα στο συγκείμενο. Πολλές φορές γίνεται για λόγους μορφολογικούς, όπως η αποφυγή συνεχής επανάληψης του ίδιου όρου.

4. Ορολογία

4.1 Ορισμός, αντικείμενα²

Ας ξεκινήσουμε το πρώτο μέρος με έναν συνοπτικό ορισμό της Ορολογίας: πρόκειται για την επιστήμη που έχει ως αντικείμενο τη συστηματική περιγραφή και τη μετάδοση της γνώσης μέσω των όρων. Πιο συγκεκριμένα, η Ορολογία ασχολείται με τη μελέτη και περιγραφή των σχέσεων που υπάρχουν μεταξύ των εννοιών ενός θεματικού πεδίου και τη συγκρότηση του συστήματος εννοιών του πεδίου αυτού. Ασχολείται, επίσης, με την συγκριτική εξέταση του συστήματος εννοιών ενός θεματικού πεδίου σε δύο ή περισσότερες γλώσσες, διαδικασία που οδηγεί στην επισήμανση, διατύπωση και τυποποίηση των σχέσεων μεταξύ ισοδύναμων όρων στις

² Για όλο το υποκεφάλαιο 3.1 βλ. Βαλεοντής Κ. «Οι σύγχρονες διαγλωσσικές αρχές της Ορολογίας και η εφαρμογή τους στην ελληνική γλώσσα». Σεμιναριακή διάλεξη στη Γ.Δ. . Μετάφρασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Βρυξέλλες, 11 Μαΐου 2006.

γλώσσες αυτές. Τέλος, η Ορολογία αξιοποιεί την πληροφορική τεχνολογία για τη δημιουργία, επεξεργασία, διαχείριση και παρουσίαση ορολογικών δεδομένων, με στόχο την παραγωγή έντυπων και/ή ηλεκτρονικών ορολογικών προϊόντων, όπως ειδικών λεξικών, γλωσσάριων, θησαυρών ή βάσεων ορολογικών δεδομένων.

4.2 Αποσπασματική ορολογική εργασία^{3 4}

Τα προαναφερθέντα ορολογικά προϊόντα αποτελούν μέσα που ο μεταφραστής έχει στη διάθεσή του ώστε να πραγματοποιήσει με επιτυχία τη διαδικασία αφενός της αναγνώρισης των όρων που περιλαμβάνονται στο κείμενο-πηγή και αφετέρου της εύρεσης των ισοδύναμων τους όρων στη γλώσσα-στόχο, διαδικασία που αποτελεί σημαντική παράμετρο του μεταφραστικού έργου. Σε περίπτωση, όμως, που τα ορολογικά προϊόντα για ένα ορισμένο θεματικό πεδίο είναι ανύπαρκτα ή ανεπαρκή, ο μεταφραστής πιθανώς να χρειαστεί να λειτουργήσει ο ίδιος και ως ορολόγος, κυρίως κατά την αρχική φάση της μετάφρασης. Ίσως χρειαστεί, δηλαδή, να πραγματοποιήσει μία έρευνα τεκμηρίωσης, ή ακόμα και μία μικρής κλίμακας καθαρά ορολογική έρευνα, με στόχο την απόκτηση βασικών γνώσεων για το εκάστοτε θεματικό πεδίο, την εξοικείωση με την ορολογία και τη φρασεολογία του, την εκτίμηση της ‘καταλληλότητας’ των υπαρχόντων όρων του πεδίου και εν ανάγκη τη δημιουργία νέων. Στις συγκεκριμένες ανάγκες είναι σε θέση να απαντήσει με τρόπο πιο συστηματικό, λεπτομερή και επωφελή μακροπρόθεσμα για τον ίδιο τον μεταφραστή μία εργασία μελέτης της ορολογίας ενός θεματικού πεδίου σε δύο ή περισσότερες γλώσσες.

³ Απόδοση στα ελληνικά του όρου *travail terminologique ponctuel*

⁴ Πούγγουρας, Π., Η συμβολή της Ορολογίας στη μετάφραση ειδικών κειμένων: το παράδειγμα μίας ορολογικής εργασίας με αντικείμενο την ειδική γλώσσα της Κρυπτολογίας, 1^η Συνάντηση Νέων Μεταφρασεολόγων, «Μεταφρασεολογικές Σπουδές και Έρευνα στην Ελλάδα», σελ.2

5. Ο “Αναλογικός Κανόνας” της Ονοματοδοσίας⁵

Κατά το σχηματισμό ενός όρου σε μια γλώσσα (γλώσσα-στόχος) για την ονοματοδότηση μιας νέας έννοιας που έχει ονοματοδοτηθεί πρωτογενώς σε μια άλλη γλώσσα (γλώσσα-πηγή) ως πρώτη επιλογή του ονοματοθέτη πρέπει να είναι: η εφαρμογή μηχανισμού σχηματισμού ανάλογου προς το μηχανισμό σχηματισμού του όρου της γλώσσας πηγής. Ο “Αναλογικός Κανόνας” δεν επιβάλλει, αλλά απλώς δίνει προτεραιότητα στην εξέταση του ανάλογου μηχανισμού της γλώσσας στόχου και μ’ αυτόν τον τρόπο εξασφαλίζει:

- την αξιοποίηση της εργασίας η οποία έγινε στη γλώσσα-πηγή, όπου δημιουργήθηκε η νέα γνώση (νέα έννοια), και η οποία θα ήταν ασύνετο να αγνοηθεί.
- τον περιορισμό της αυθαιρεσίας στην επιλογή μηχανισμών σχηματισμού άσχετων ενδεχομένως ή ασύμβατων προς τους μηχανισμούς σχηματισμού και των άλλων εννοιών του ίδιου συστήματος εννοιών όπου εντάσσεται η υπό ονοματοδότηση νέα έννοια.
- την ελαχιστοποίηση των προβλημάτων από μελλοντικές τροποποιήσεις ή αναθεωρήσεις, οι οποίες προφανώς (εφόσον πρόκειται για εισαγόμενη γνώση) θα ξεκινήσουν από τη γλώσσα-πηγή.

Νέος ξενόγλωσσος όρος, σε δεδομένο θεματικό πεδίο, σημαίνει νέα έννοια στο υπόψη θεματικό πεδίο για την οποία δεν υπάρχει ακόμα ελληνικός όρος, δηλαδή ισοδύναμος (με τον ξενόγλωσσο) ελληνικός όρος. Αφού, όμως, πρόκειται για μια νέα έννοια δεν πρόκειται ασφαλώς να βρούμε σε κανένα λεξικό της Ελληνικής (ως γλώσσας-στόχου) έτοιμο τον ελληνικό όρο. Πρέπει, λοιπόν, οι ονοματοθέτες του υπόψη θεματικού πεδίου, να δημιουργήσουν πραγματικά τον ισοδύναμο ελληνικό όρο. Ποιον μηχανισμό θα επιλέξουν όμως; Είναι φανερό ότι το πρόβλημα της ονοματοδότησης μιας νέας έννοιας στη γλώσσα στόχου δεν έχει ως μόνο δεδομένο τον ορισμό της έννοιας, αλλά έχει επιπλέον δεδομένα τον όρο της γλώσσας πηγής και το μηχανισμό σχηματισμού του. Γεννιέται λοιπόν αμέσως το ερώτημα: Σε ποιο βαθμό ο ονοματοθέτης της γλώσσας στόχου θα ακολουθήσει ανάλογη πορεία με εκείνη που

⁵ Για όλο το υποκεφάλαιο 5.0 βλ. Κ. Βαλεοντής, Ο “Αναλογικός Κανόνας” στην υπηρεσία της σύγχρονης ελληνικής ορολογίας, πρακτικά 1ου συνεδρίου «Ελληνική γλώσσα και Ορολογία», 1997

ακολούθησε ο ονοματοθέτης της γλώσσας πηγής; Δηλαδή ανάλογο μηχανισμό σχηματισμού της γλώσσας στόχου; Η απάντηση είναι να εφαρμόσει τον Αναλογικό Κανόνα. Τον κανόνα αυτό τον ενισχύει και το γεγονός ότι η γνώση σήμερα είναι κυρίως εισαγόμενη και δεδομένο αυτού καλό θα ήταν να λαμβάνεται υπόψη κατά την ελληνική ονοματοδότηση και η λογική του μηχανισμού ονοματοδότησης των νέων εννοιών στη γλώσσα πηγής.

6. Εννοιολογική ανάλυση⁶

Πίσω από κάθε ορολογικό προϊόν βρίσκεται –ή θα έπρεπε να βρίσκεται- η εννοιολογική ανάλυση του εκάστοτε θεματικού πεδίου, καθώς αυτή αποτελεί τη βάση στην οποία στηρίζεται η δημιουργία και παρουσίαση ορολογικών δεδομένων. Σε αυτό το σημείο έγκειται και μία από τις διαφορές που υπάρχουν ανάμεσα στη λεξικογραφία και την ορογραφία: η λεξικογραφική εργασία εγγράφει και παρουσιάζει δεδομένα κατά αλφαβητική σειρά, ενώ η ορογραφική εργασία ακολουθεί θεματική ταξινόμηση των δεδομένων. Ενώ λοιπόν η εννοιολογική ανάλυση προϋποτίθεται για την ανάπτυξη ορολογικών προϊόντων, ο μεταφραστής δεν έχει την ευκαιρία να έρθει σε άμεση επαφή μαζί της και να τη μελετήσει -με το όφελος που έτσι προκύπτει- παρά μόνο στο πλαίσιο μίας εργασίας, όπως της παρούσας που θα μας απασχολήσει. Η εννοιολογική ανάλυση, στην οποία η Ορολογία προβαίνει, μπορεί να αποδειχθεί ιδιαίτερης σημασίας για τη Μετάφραση.

Η παρατήρηση του συστήματος εννοιών ενός θεματικού πεδίου, εκτός από τις σημαντικές γνωστικές πληροφορίες που παρέχει στον μεταφραστή για το πεδίο αυτό, μπορεί επίσης να συμβάλει καθοριστικά στην επισήμανση και αντιμετώπιση ορολογικών αναντιστοιχιών που τυχόν υπάρχουν ανάμεσα στη γλώσσα-πηγή και τη γλώσσα-στόχο. Κάτι τέτοιο καθίσταται εμφανές, για παράδειγμα, σε περίπτωση κατά την οποία η πραγματική ισοδυναμία μεταξύ όρων διαφορετικών γλωσσών δεν είναι η προφανής, ή ακόμα σε περίπτωση έλλειψης ισοδυναμίας στη γλώσσα-στόχο. Στη δεύτερη περίπτωση, ο μεταφραστής πιθανώς να χρειαστεί να καλύψει ο ίδιος αυτό το γλωσσικό κενό προσφεύγοντας στη νεολογία, δημιουργώντας δηλαδή μία νέα λεκτική κατασήμανση, έναν νέο όρο, για την έννοια για την οποία διαπίστωσε το

⁶ Για όλο το υποκεφάλαιο 6 βλ. Πούγγουρας, σελ.2

κενό. Αλλά και σε αυτήν τη διαδικασία, η μελέτη του συστήματος εννοιών είναι αυτή που θα δώσει στον μεταφραστή πολύτιμες πληροφορίες για τη θέση της εν λόγω έννοιας σε σχέση με τις παρακείμενές της, σε αντιδιαστολή με τις οποίες ορίζεται.

7. Λεξικά Ορολογίας

7.1 Μεθοδολογία, Δομή και Περιεχόμενο⁷

Η κυριότερη δραστηριότητα στο χώρο της ορολογίας αντιπροσωπεύεται από τη μελέτη του λεξιλογίου που χρησιμοποιείται στον επιστημονικό και τεχνικό λόγο. Δημιουργούνται έτσι έργα που ονομάζονται, ανάλογα με τη δομή και το περιεχόμενό τους, λεξικά, γλωσσάρια, θησαυροί κλπ. Η δραστηριότητα αυτή αναπτύσσεται ως ανεξάρτητος γλωσσικός κλάδος από τις πρώτες δεκαετίες του 20^{ου} αιώνα και συστηματοποιείται χάρη στις εργασίες του Eugen Wüster.

Αρχικά, ορισμένοι ερευνητές αρνήθηκαν την ιδιαίτερη φύση της ορογραφίας, χαρακτηρίζοντας τεχνική τη διάκρισή της από τη λεξικογραφία, ενώ κάποιοι άλλοι υποστήριξαν ότι η ορολογική προσέγγιση είναι απλώς ένα είδος συμβιβασμού ανάμεσα στην αυστηρή λεξικογραφική περιγραφή και την αναλυτική παρουσίαση της εγκυκλοπαίδειας. Η άποψη όμως που τείνει να επιβληθεί είναι ότι τα δύο αντικείμενα είναι μάλλον συμπληρωματικά, παρά διαφορετικά. Σύμφωνα με την αντίληψη αυτή, η ορογραφία αποτελεί μια μορφή ειδικής λεξικογραφίας, της οποίας η ιδιαιτερότητα συνίσταται στην ενασχόληση με ειδικές χρήσεις της γλώσσας, που συνδέονται δηλαδή με συγκεκριμένους, εξειδικευμένους τομείς της ανθρώπινης γνώσης.

7.2 Το ορολογικό γλωσσάρι⁸

⁷ Για όλο το υποκεφάλαιο 7.1, 7.2, 7.3 βλ. Κατσογιάννου-Ευθυμίου, 2004, σελ.167-189

⁸ βλ. Κατσογιάννου-Ευθυμίου, 2004, σελ.168

Μια βασική διάκριση είναι αυτή ανάμεσα σε λεξικό, λεξιλόγιο (ή γλωσσάριο) και θησαυρό. Το γλωσσάριο είναι ένας κατάλογος λέξεων, με μικρή συνήθως έκταση, που αναφέρεται σε ένα περιορισμένο και αυστηρά καθορισμένο αντικείμενο. Το γλωσσάριο μπορεί να είναι μονόγλωσσο, δίγλωσσο ή πολύγλωσσο. Όταν είναι δίγλωσσο, αναφέρει τα μεταφραστικά αντίστοιχα για μία μόνο σημασία κάθε λέξης, ανάλογα με τη χρήση της στο κείμενο που συνοδεύει. Το γλωσσάριο μπορεί να εξηγήσει αναλυτικότερα τι σημαίνει μια λέξη, δεν περιέχει όμως ορισμούς για όλες τις σημασίες της, ούτε παραδείγματα χρήσης ή άλλες πληροφορίες λεξικογραφικού χαρακτήρα. Σε κάθε περίπτωση, το κυριότερο χαρακτηριστικό ενός γλωσσαρίου παραμένει η περιστασιακή, ad hoc, επιλογή των λέξεων (με την έννοια ότι αναφέρεται σε συγκεκριμένα κείμενα) και η απουσία λεξικολογικής ανάλυσης στο πλαίσιο ενός γλωσσικού συστήματος. Τα ορολογικά γλωσσάρια έχουν ρυθμιστικούς στόχους και παρέχουν υποδείξεις για το πώς θα πρέπει να επιλέγονται και να χρησιμοποιούνται τα γλωσσικά στοιχεία. Στόχος του ορολόγου είναι να επεμβαίνει με σχόλια όπως «αντί του Α να χρησιμοποιείται το Β», που έχουν στόχο τον περιορισμό της πολυτυπίας και της ομωνυμίας, αλλά και τον έλεγχο της δημιουργίας, υιοθέτησης και διάδοσης νεολογισμών. Έτσι ο ορολογικός ορισμός προσδιορίζει μια έννοια που αντιστοιχεί σε έναν όρο και αντιπροσωπεύει ένα αντικείμενο αναφοράς.

7.3 Βασικές μεθοδολογικές αρχές δημιουργίας ορολογικών λεξικών⁹

Οι βασικές μεθοδολογικές αρχές δημιουργίας ορολογικών λεξικών περιστρέφονται γύρω από δύο άξονες: το περιεχόμενο και τη δομή. Ανεξάρτητα από το γνωστικό του αντικείμενο, κάθε λεξικό απευθύνεται σε ορισμένο κοινό, στο οποίο τα αιτήματα πρέπει να ανταποκριθεί. Ένα λεξικό για αναγνώστες χωρίς ιδιαίτερη γνώση του αντικειμένου, για παράδειγμα μεταφραστές ή σπουδαστές, πρέπει να λαμβάνει υπόψη το γεγονός ότι η χρήση του θα ενταχθεί σε μία διαδικασία οικειοποίησης των εννοιών που περιέχει, ενώ δεν ισχύει το ίδιο για ένα κοινό αποτελούμενο από επιστήμονες που αναζητούν μεταφραστικές αντιστοιχίες για όρους

⁹ Βλ. Κατσογιάννου-Ευθυμίου, 2004, σελ. 177

των οποίων κατέχουν ήδη το γνωστικό περιεχόμενο. Με άλλα λόγια η ανάλυση των αναγκών των υποψηφίων χρηστών είναι ένας μεθοδολογικός κανόνας του οποίου η τήρηση μπορεί να εξασφαλίσει ένα ικανοποιητικό αποτέλεσμα. Εξίσου σημαντική είναι η μελέτη του αντικειμένου από αξιόπιστες πηγές και η δημιουργία ενός σώματος κειμένων στο οποίο θα βασιστεί η συγγραφή του λεξικού. Η χρήση ενός κατάλληλου σώματος κειμένων αποτελεί κριτήριο για την εγκυρότητα των ίδιων των όρων, όπως και των μεταφραστικών τους αντιστοίχων. Παράλληλα με τη μελέτη και την αποδελτίωση του σώματος κειμένων, γίνεται και μία καταρχήν επιλογή των όρων. Η επιλογή των λημμάτων που θα συμπεριληφθούν σε ένα λεξικό, και ιδιαίτερα η διάκριση μεταξύ κοινών λέξεων και όρων, όχι μόνο αποτελεί ένα σημαντικό στάδιο της ορολογικής εργασίας, αλλά αντιπροσωπεύει και έναν αποφασιστικό παράγοντα για την ποιότητα του τελικού αποτελέσματος. Ένα τελευταίο μεθοδολογικό ζήτημα που θα αναφέρουμε είναι η απαίτηση για έλεγχο του ορολογικού λεξικού από έναν ειδικό επιστήμονα που να γνωρίζει σε βάθος το αντικείμενο και να μπορεί να αποφανθεί για τη χρήση των όρων. Εξίσου απαραίτητη είναι η συμμετοχή στην ομάδα σύνταξης του λεξικού έμπειρων μεταφραστών και ερμηνευτών με γλωσσολογική κατάρτιση, ώστε να εξασφαλίζεται η επιστημονική αντιμετώπιση των καθαρά γλωσσικών ζητημάτων που συνδέονται με την ορολογική εργασία.

8. Άγγλο-ελληνικό Λεξιλόγιο

A

Abusive fidelity	Καταχρηστική πιστότητα
Acceptability	Αποδεκτότητα
Accountability norm (Chesterman)	Νόρμα της υπευθυνότητας
Accuracy	Ακρίβεια
Act of intercultural communication	Πράξη διαπολιτισμικής επικοινωνίας
Action theory (Holz-Mänttari)	Θεωρία της δράσης
Active	Ενεργητική φωνή
Active sentences	Ενεργητικές προτάσεις
Active structure	Ενεργητική δομή
Acts of translation	Μεταφραστικές πράξεις
Adaptation	Προσαρμογή / Διασκευή
Adaptive method (Reiss)	Προσαρμοστική μέθοδος (η μετάφραση χρειάζεται να χρησιμοποιεί αυτή τη μέθοδο και να δημιουργεί ένα ισοδύναμο αποτέλεσμα)
Additive	Συμπλεκτική βλ. causal linkage
Addressees	Δέκτες
Adequacy	Επάρκεια
Adequacy of translation	Μεταφραστική επάρκεια
Adequate translation	Επαρκής μετάφραση
Adverb	Επίρρημα
Adverbial	Επιρρηματικός προσδιορισμός
Adversative	Εναντιωματική βλ. causal linkage
Aesthetic parameters of language	Αισθητικές παράμετροι της γλώσσας
Aesthetic totality	Αισθητική ολότητα
Affectation	Επιτήδευση
Aggression (Steiner)	Επιθετικότητα
Alliteration	Παρήχηση
Ambiguity	Αμφισημία
Analysis of patterns of transitivity	Ανάλυση της μεταβατικότητας της τροπικότητας
Analysis of the metafunctions (Halliday)	Ανάλυση των μεταλειτουργιών
Analytical approach	Αναλυτική προσέγγιση
Analytical model	Αναλυτικό μοντέλο
Annexationist translations (Berman)	Προσαρτιστική μετάφραση
Anthologies	Ανθολογίες
Anthologization	Ανθολόγηση
Anthologizing process	Διαδικασία ανθολόγησης
Appellative function	Κλητική λειτουργία
Applied discourse analysis	Εφαρμοσμένη ανάλυση του λόγου
Applied linguistics	Εφαρμοσμένη γλωσσολογία
Archaic insults	Παρωχημένες βρισιές
Archaic structure	Αρχαϊκή δομή
Architranseme	Αρχιπέρθεμα
Area-restricted theories	Θεωρίες με κριτήριο το πεδίο
Articulation	Άρθρωση
Artistic translations	Μετάφραση καλλιτεχνικών κειμένων

Aspect	Ποιό ενεργείας
Asymmetrical power relationships	Ασύμμετρες σχέσεις ισχύος
Audience	Αναγνωστικό κοινό
Audiomedial texts (Reiss)	Οπτικοακουστικά κείμενα
Authorship	Συγγραφική δημιουργία
B	
Background information	Πολιτιστικό υπόβαθρο
Basic syntactic patterns	Βασικές συντακτικές δομές
Borrowing	Δάνειο
Brazilian cannibalism	Βραζιλιάνικη κανιβαλιστική σχολή
Brevity	Βραχυλογία
C	
Call for action (Venuti)	Έκκληση για δράση
Calque	Έκτυπο
Canonized literature	Κανονικοποιημένα λογοτεχνικά κείμενα
Canonizing process	Διαδικασία κανονικοποίησης
Category shifts	Αλλαγές κατηγορίας
Clarification (Berman)	Διασαφήνιση
Class	Γραμματική κατηγορία
Class shifts	Αλλαγές γραμματικής κατηγορίας
Clausal linkage	Προτασιακή σύνδεση (συμπλεκτική και εναντιωματική) βλ. additive, adversative
Clause	Περίοδος
Cleft sentences	Μεριστικές προτάσεις
Close lexical translation	Λεξιλογικά πιστή μετάφραση
Code units	Μονάδες του (γλωσσικού) κώδικα/κωδικές μονάδες
Coherence rule	Κανόνας της συνεκτικότητας
Coherent	Συνεκτικό
Cohesion	Συνοχή
Cohesive elements	Συνεκτικά στοιχεία
Cohesive links	Συνεκτικοί συνδετικοί κρίκοι
Cohesive ties	Συνεκτικοί δεσμοί
Collocation	Παγιωμένη έκφραση / ιδιοματισμός
Colloquialisms	Καθομιλουμένης
Commentaries	Σχόλια
Commercial translations	Μετάφραση εμπορικών κειμένων
Commercial translator	Μεταφραστής εμπορικών κειμένων
Commissioner	Εντολέας
Communication norm (Chesterman)	Νόρμα της επικοινωνίας
Communication theory (Holz-Mänttäri)	Θεωρία της επικοινωνίας
Communicative act	Επικοινωνιακή πράξη
Communicative approach	Επικοινωνιακή προσέγγιση
Communicative function	Επικοινωνιακή λειτουργία
Communicative function of the SL	Επικοινωνιακή λειτουργία των στοιχείων της ΓΠ
Communicative purpose	Επικοινωνιακός σκοπός

Communicative transaction	Επικοινωνιακή ανταλλαγή
Communicative translation	Επικοινωνιακή μετάφραση
Communicative translation theories	Επικοινωνιακές μεταφραστικές θεωρίες
Communicatively adequate	Επικοινωνιακά επαρκές
Comparative linguistic approach	Συγκριτική γλωσσολογική προσέγγιση
Comparative literature	Συγκριτική φιλολογία / Συγκριτική λογοτεχνία / Συγκριτική θεωρία
Comparative literature	
Comparative literature	
Comparative model	Συγκριτικό μοντέλο
Comparative pragmatics studies	Συγκριτική πραγματολογική ανάλυση
Comparative ST-TT analysis	Συγκριτική ανάλυση του ΚΠ και του ΚΣ
Comparative stylistic analysis	Συγκριτική υφολογική ανάλυση
Compensation	Αντισταθμιστική (μεταφραστική στρατηγική)
Compensation (Steiner)	Αντιστάθμιση
Componential analysis	Στοιχειώδους ανάλυσης
Comprehensible textual unit	Κατανοητές κειμενικές μονάδες
Concept of the role of literature (Lefevere)	Αντίληψη για το ρόλο της λογοτεχνίας (Λεφίβερ)
Conceptual content	Εννοιολογικό περιεχόμενο
Conceptual structure	Εννοιολογικές δομές
Conditional corresponds / Conditional of allegation	Δυνητική έγκλιση
Conjoint phrases	Δυαδικές ονοματικές φράσεις
Connectors	Συναρθρωτές
Connotation	Συνδήλωση
Connotative value	Συνδηλωτική αξία
Content	Περιεχόμενο
Context	Συγκείμενο
Contrast	Αντιπαράθεση
Contrastive analysis	Συγκριτική ανάλυση
Contrastive discourse analysis	Αντιπαραβολική ανάλυση του λόγου
Contrastive linguistic	Αντιπαραβολική θεωρία
Contrastive linguistics	Αντιπαραβολική γλωσσολογία
Contrastive stylistics	Αντιπαραβολική υφολογία
Copyright assignation	Πνευματικά δικαιώματα
Corpus linguistics	Γλωσσολογία σωμάτων κειμένων
Co-text	Συγκείμενο
Covert translation	Συγκαλυμμένη μετάφραση
Covert version	Συγκαλυμμένη εκδοχή
Covertly functional equivalence	Συγκαλυμμένη λειτουργική ισοδυναμία
Creative composition (Reiss),(Text type: Expressive)	Δημιουργική γραφή (ο συγγραφέας χρησιμοποιεί την αισθητική διάσταση της γλώσσας, το είδος του κειμένου χαρακτηρίζεται ως εκφραστικό)
Creative powers	Δημιουργικές δυνάμεις
Creative text	Δημιουργικά κείμενα
Creative transportation	Δημιουργική μετατόπιση
Cross-cultural similarities	Διαπολιτιστικές ομοιότητες

Cross-linguistic differences	Διαγλωσσικές διαφορές
Cultural analysis	Πολιτιστική ανάλυση / Πολιτιστική μετάφραση
Cultural aspect of translation	Πολιτιστική διάσταση της μετάφρασης
Cultural attitudes	Πολιτιστικές στάσεις
Cultural background	Πολιτιστικό υπόβαθρο
Cultural connotation	Πολιτιστική συνδήλωση
Cultural considerations	Πολιτιστικοί παράμετροι
Cultural context	Πολιτιστικό πλαίσιο
Cultural difference	Πολιτιστικές διαφορές
Cultural dislocation	Πολιτιστική μετατόπιση
Cultural displacement	Πολιτιστική μετατόπιση
Cultural dispossession	Πολιτιστική αποστέρηση
Cultural element	Πολιτιστικό στοιχείο
Cultural environment	Πολιτιστικό περιβάλλον
Cultural filter (House)	Πολιτιστικό φίλτρο
Cultural framework	Πολιτιστικό πλαίσιο
Cultural hegemony (Venuti)	Πολιτιστική ηγεμονία
Cultural identity	Πολιτιστική ταυτότητα
Cultural idioms	Πολιτιστικοί ιδιωματισμοί
Cultural implications	Πολιτιστικές συνέπειες
Cultural interface	Πολιτιστική διάδραση
Cultural procedures	Πολιτιστικές διαδικασίες
Cultural reference	Πολιτιστική αναφορά
Cultural settings	Πολιτιστικά περιβάλλοντα
Cultural strands	Πολιτιστικές συνισταμένες
Cultural studies	Πολιτισμολογικές θεωρήσεις / Πολιτιστικές προσεγγίσεις
Cultural studies framework	Πολιτιστικό πλαίσιο
Cultural systems	Πολιτιστικά συστήματα
Cultural theorist	Θεωρητικός των πολιτιστικών σπουδών ή της πολιτιστικής προσέγγισης
Cultural theory	Πολιτιστική θεώρηση / πολιτιστική θεωρία
Cultural turn	Στροφή στις πολιτιστικές σπουδές
Culturally embedded metaphors	Πολιτιστικά φορτισμένες μεταφορές
Cultural-theory angle	Πολιτιστική οπτική γωνία
Culture	Κουλτούρα
Culture and the religious ideologies	Πολιτιστικές και θρησκευτικές ιδεολογικές παράμετροι
Culture-specific lexical items	Πολιτιστικά λεξιλογικά στοιχεία
D	
Dangerously incomplete hermeneutic motion (Steiner)	«επικίνδυνα ατελή» ερμηνευτική κίνηση
Declarative sentence	Ρηματικός τύπος στην οριστική / Δηλωτική πρόταση
Decoding	Αποκωδικοποίηση
Deconstruction	Αποδόμηση
Decontextualized	Εκτός συγκειμένου

Deep structure	Βαθεία δομή
Deferral of meaning	Αναστολή της σημασίας
Deforming forces	Παραμορφωτικές δυνάμεις
Deixis	Δείξη
Demonstrative pronouns	Δεικτικές αντωνυμίες
Denotative meaning	Δηλωτική σημασία
Denotative mismatches	Δηλωτικές ασυμφωνίες
Density	Περιεκτικότητα
Descriptive	Περιγραφική
Descriptive approach	Περιγραφική προσέγγιση
Descriptive comparison	Περιγραφική σύγκριση
Descriptive model	Περιγραφικό μοντέλο
Descriptive school	Περιγραφική σχολή
Descriptive studies	Περιγραφικές αναλύσεις
Descriptive translation	Περιγραφική μεταφρασεολογία
Descriptive translation studies	Περιγραφική μεταφρασεολογική
Descriptive translation studies (DTS)	Περιγραφική μεταφρασεολογία (ΠΜ)
Descriptive translation studies (DTS)	Περιγραφική μεταφρασεολογία
Descriptive translation theory	Περιγραφική θεωρία της μετάφρασης
Destruction of expressions and idioms (Berman)	Καταστροφή των εκφράσεων και των ιδιωματισμών
Destruction of linguistic patternings (Berman)	Καταστροφή των γλωσσικών συστηματοποιήσεων
Destruction of rhythms (Berman)	Καταστροφή των ρυθμών
Destruction of underlying networks of signification (Berman)	Καταστροφή των λανθανόντων σημασιολογικών δικτύων
Destruction of vernacular networks or their exoticization (Berman)	Καταστροφή ή εξωτικοποίηση των τοπικών ιδιωμάτων
Diachronic analysis	Διαχρονική ανάλυση
Dialect	Διάλεκτος
Dialectic of embodiment (Steiner)	Διαλεκτική της ενσωμάτωσης
Differance	Διαφορά
Direct content focus	Άμεση εστίαση στο περιεχόμενο
Direct object	Άμεσο αντικείμενο
Direct translation	Άμεση μετάφραση
Directness of translation	Αμεσότητα της μετάφρασης
Discipline of translation studies	Επιστημονικός κλάδος της μεταφρασεολογίας
Discoursal constraints	Γλωσσικός περιορισμός
Discourse	Λόγος
Discourse analysis	Ανάλυση του λόγου
Discourse analysis in applied linguistics	Ανάλυση του λόγου στον τομέα της εφαρμοσμένης γλωσσολογίας
Discourse and pragmatic analysis (Baker)	Πραγματολογική ανάλυση του λόγου
Discourse communities	Κοινότητες λόγου
Discourse conventions	Συμβάσεις του λόγου
Discourse level	Επίπεδο του λόγου
Discourse markers	Κειμενικοί δείκτες
Discourse semantics	Σημασιολογία του λόγου

Discourse world	Γλωσσικό σύμπαν
Discourse-oriented approach	Προσανατολισμένη στο λόγο προσέγγιση
Discourses	Μορφές του λόγου
Discursive order	Διάταξη του λόγου
Discursive structures	Δομές του λόγου
Dislocation	Αποδιάρθρωση
Dislocation of the language	Μετατόπιση της γλώσσας
Dislocatory translation practice	Μετατοπιστική μεταφραστική στρατηγική
Dislocature of texts	Μετατόπιση των κειμένων
Division	Κατάτμηση
Documentary translation (Nord)	Τεκμηριωτική μετάφραση
Domestic literary canons	Εγχώριοι λογοτεχνικοί κανόνες
Domesticating (Venuti)	Επιχώρια μετάφραση
Domesticating cultural values (Venuti)	Επιχώριες πολιτιστικές αξίες
Domesticating translation strategies	Επιχώριες μεταφραστικές στρατηγικές
Domestication (Venuti)	Επιχώρια μεταφραστική στρατηγική
Dominant cultural values	Κυρίαρχες πολιτιστικές αξίες
Dominant poetics (Lefevere)	Κυρίαρχη ποιητική (Λεφίβρ)
DTS	Περιγραφική μεταφρασεολογία
Dynamic equivalence	Δυναμική ισοδυναμία

E

Economic component (Lefevere)	Οικονομική συνιστώσα (Λεφίβρ)
Editing	Επιμέλεια κειμένων
Effacement of the superimposition of language (Berman)	Εξάλειψη των επάλληλων γλωσσικών στρωμάτων
Elective affinity	Εκλεκτική συγγένεια
Element of structure	Δομικό στοιχείο
Ellipsis	Ελλείψεις
Emission of significant messages	Εκπομπή εννοηματομένων μηνυμάτων
Emotive (connotative) meaning	Συγκινησιακή (συνδηλωτική) σημασία
Emotive lexis	Συναισθηματικά φορτισμένες λέξεις
Emphasis	Έμφαση
Enactment of reciprocity (Steiner)	Θέσπιση της αμοιβαιότητας
Encoding	Κωδικοποίηση
Energizing of language (Pound)	Ενέργεια της γλώσσας (Πάουντ)
Ennoblement (Berman)	Εξευγενισμός
Equivalence	Ισοδυναμία
Equivalence at text level (Reiss)	Ισοδυναμία στο επίπεδο του κειμένου
Equivalence at the level of language/text, register and genre (House)	Ισοδυναμία στα επίπεδα της γλώσσας/κειμένου, του λεκτικού και του είδους
Equivalence of meaning	Ισοδυναμία της σημασίας
Equivalence in meaning	Σημασιολογική ισοδυναμία
Equivalent effect	Ισοδύναμο αποτέλεσμα
Estranging translation style (Venuti)	Αλλοτροπικό μεταφραστικό ύφος
Ethical norm (Chesterman)	Ηθική νόρμα
Ethnic entities	Εθνικές οντότητες
Ethnocentric domestication	Εθνοκεντρική επιχώρια στρατηγική

Ethnocentric translation (Berman)	Εθνοκεντρική μετάφραση
Ethnocentrism	Εθνοκεντρισμός (Μπερμάν)
Ethnodeviant pressure	Πίεση στις πολιτιστικές αξίες
Etymological physical meaning	Ετυμολογική φυσική σημασία
Euphemistic translations	Ευφημιστικές μεταφράσεις
Exact art	Τέχνη της σαφήνειας
Exegetist	Ερμηνευτής
Exoticizing translation (Nord)	Εξωτικίζουσα μετάφραση
Expansion (Berman)	Επιμήκυνση
Expectancy norms (Chesterman)	Προσδοκώμενες νόρμες
Experimental translation strategy	Πειραματική μεταφραστική στρατηγική
Explicitation	Αντισταθμιστική (μεταφραστική στρατηγική)
Expressive articulation	Εκφραστική άρθρωση
Expressive function	Εκφραστική λειτουργία
Expressive stresses	Εμφατικές εκφράσεις
Expressive text	Εκφραστικό κείμενο
Extralinguistic context	Εξωγλωσσικό συγκείμενο
Extralinguistic criteria	Εξωγλωσσικά κριτήρια (κατάσταση, θεματικό πεδίο, χρόνος, χώρος, δέκτης, πομπός και συναισθηματικά επακόλουθα-χιούμορ, ειρωνεία, συγκίνηση κλπ.)
Extratextual factors	Εξωκειμενικοί συντελεστές
F	
Factual information	Φατικές πληροφορίες
Faithful translation	Πιστή μετάφραση
Faithfulness	Πιστότητα
Feminist translation theory	Φεμινιστική μεταφραστική θεωρία
Fidelity	Πιστότητα
Fidelity rule	Κανόνας της πιστότητας
Field	Πεδίο (ένα από τα τρία μεταβλητά στοιχεία που περιλαμβάνονται στο λεκτικό) βλ. tenor, mode
Film adaptations	Μεταφράσεις κινηματογραφικών ταινιών
Film dubbing	Μεταγλωττίσεις κινηματογραφικών ταινιών
Film rewrites	Μεταγλώττιση κινηματογραφικών ταινιών
Fixed expressions	Παγιωμένες εκφράσεις
Fluency	Ευγλωττία
Fluently	Ευγλωττία
Foreignness	Ξενικότητα
Foreignization (Venuti)	Ξενική μεταφραστική στρατηγική
Foreignizing elements	Ξενικά στοιχεία
Foreignizing method	Ξενική μέθοδος
Foreignizing strategy	Ξενική στρατηγική
Foreignizing translation (Venuti)	Ξενική μετάφραση
Foreignness	Ξενικότητα
Foreignness of a translation	Ξενικότητα (μιας μετάφρασης)

Forensic linguistics	Δικανική γλωσσολογία
Form	Μορφή
Formal correspondence	Μορφική αντιστοιχία
Formal equivalence	Μορφική ισοδυναμία
Formal linguistic criteria	Τυπικά γλωσσικά κριτήρια
Formal text presentation	Μορφική εμφάνιση
Formalist model	Φορμαλιστικό μοντέλο
Formless polylogic	Άμορφης πολυλογικής
Free translation	Ελεύθερη μετάφραση
Free writing	Ελεύθερη γραφή
Function	Λειτουργία
Function oriented DTS	Προσανατολισμένη στη λειτουργία ΠΜ
Functional	Λειτουργική
Functional analyzes	Λειτουργικές αναλύσεις
Functional approach	Λειτουργική προσέγγιση
Functional constancy	Λειτουργική πιστότητα
Functional context	Λειτουργικό πλαίσιο
Functional equivalence	Λειτουργική ισοδυναμία
Functional grammar	Λειτουργική γραμματική
Functional hierarchy	Λειτουργική ιεραρχία
Functional sentence perspective model (Baker)	Μοντέλο λειτουργικής προοπτικής της πρότασης
Functional shifts	Λειτουργικές αλλαγές
Functional theories	Λειτουργικές θεωρίες
Functionalists	Οπαδοί του λειτουργισμού
Functionality	Λειτουργικότητα
Functionally adequate	Λειτουργικά επαρκές
Functionally adequate result	Λειτουργικά επαρκές αποτέλεσμα
Functionally relevant	Λειτουργικά συναφές
Function-preserving translations (Nord)	Μεταφράσεις που διατηρούν τη λειτουργία
Fuzziness	Ασάφεια
G	
Gender	Γένος
Gender studies	Φεμινιστική θεώρηση
General language translation	Γενική γλωσσική μετάφραση
General literary criticism	Γενικό λογοτεχνικό σύστημα
Generative grammar	Γενετική-μετασχηματιστική γραμματική
Generative-influenced model of translation	Επηρεασμένο από τη γενετική μετασχηματιστική γραμματική μοντέλο
Generative-transformational grammar (Chomsky)	Γενετική-μετασχηματιστική γραμματική
Generative-transformational grammar	Γενετική-μετασχηματιστική γραμματική
Genre (Halliday)	Είδος (το συμβατικό είδος κειμένου που συνδέεται με μια συγκεκριμένη επικοινωνιακή λειτουργία π.χ. εμπορική επιστολή)
Gestalt theory	Μορφολογική ψυχολογία

Gradual semantic shifting	Βαθμιαία σημασιολογική αλλαγή
Grammar	Γραμματική / Γραμματικός τύπος
Grammar-translation method	Γραμματική-μεταφραστική μέθοδος
Grammatical criteria	Γραμματικά κριτήρια
Grammatical forms	Γραμματικές μορφές
Grammatical patterns	Γραμματικά πρότυπα
Grammatically linked groups	Γραμματικά συνδεόμενες ομάδες
Graphology	Γραφή
Group	Ομάδα
Group of languages	Ομάδες γλωσσών

H

Hegemonic international language	Ηγεμονική διεθνής γλώσσα
Hegemonic language	Ηγεμονική γλώσσα
Hermeneutic motion (Steiner)	Ερμηνευτική κίνηση (Στάϊνερ)
Hermeneutic of trust	Ερμηνευτική της εμπιστοσύνης
Hermeneutic process (Steiner)	Ερμηνευτική διαδικασία
Hermeneutic tradition	Ερμηνευτική παράδοση
Hermeneutics	Ερμηνευτική
Heterogeneous discourse	Ετερογενής λόγος
Hierarchical linguistic units	Ιεραρχικές γλωσσικές μονάδες
Hierarchical structuring	Ιεραρχική δόμηση
Higher-level cohesion	Συνοχή του ανώτερου επιπέδου
Historiography	Ιστοριογραφία
House's register analysis model	Μοντέλο ανάλυσης του λεκτικού του Χάους
Hybrid types	Υβριδικά κείμενα (κείμενα που μπορούν να ανήκουν σε παραπάνω από έναν τύπο κειμένου. Π.χ. μία βιογραφία είναι ταυτόχρονα και πληροφοριακό και εκφραστικό κείμενο)
Hypertextual translation (Berman)	Υπερκειμενική μετάφραση
Hypothetical intermediate invariant	Υποθετικός αμετάβλητος συντελεστής

I

Iconic	Εικονικός
Iconic features	Εικονικά γνωρίσματα
Iconic linkage	Εικονική σύνδεση
Iconicity	Εικονικότητα
Ideational	Σχηματιστική (μία εκ των τριών μεταλειτουργιών) βλ. metafunctions, interpersonal, textual
Ideational component	Σχηματιστικά στοιχεία
Ideational function	Σχηματιστική λειτουργία
Ideational meaning	Σχηματιστικό νόημα
Ideological component (Lefevere)	Ιδεολογική συνιστώσα (Λεφίβερ)
Ideological dominance	Ιδεολογική κυριαρχία
Ideological environment	Ιδεολογικού περιβάλλοντος
Idiolect	Ιδιόλεκτος
Idiom	Ιδιωματισμός

Illusion of transparency	Ψευδαίσθηση διαύγειας
Imbalance	Ανισορροπία
Imitation	Μίμηση
Implicature	Υποδήλωση
Incongruous connotations	Άτοπη συνδήλωση
Incorporation (Steiner)	Ενσωμάτωση
Increased cohesion	Ενισχυμένη συνοχή
Individual text function	Ατομική κειμενική λειτουργία
Individual words	Μεμονωμένες λέξεις
Inducing behavioural responses (Reiss), (Text type: Operative)	Πρόκληση συμπεριφορικών αντιδράσεων (κλητική λειτουργία, σκοπός να πείσει τον δέκτη του κειμένου να δράσει με έναν συγκεκριμένο τρόπο. Το είδος του κειμένου χαρακτηρίζεται λειτουργικό)
Inflected verb form	Κλιτός ρηματικός τύπος
Information dynamics	Πληροφοριακή δυναμική
Information structure	Πληροφοριακή δόμηση
Informative function	Πληροφοριακή λειτουργία
Informative text	Πληροφοριακό κείμενο
Initiative trust	Αρχική εμπιστοσύνη
Initiator	Εμπνευστής
Innovative literary type	Νεωτερικό λογοτεχνικό είδος
Insignificant	Άνευ νοήματος
Instrumental translation (Nord)	Εργαλειακή μετάφραση
Intensifiers	Εμφατικοί τύποι
Interaction	Διάδραση
Intercultural communication	Διαγλωσσική επικοινωνία
Intercultural transfer	Μεταφορά διαπολιτιστικών στοιχείων / διαπολιτιστική μεταφορά
Interdisciplinarity of human sciences	Διεπιστημονική προσέγγιση των ανθρωπιστικών επιστημών
Interdisciplinary approach to translation	Διεπιστημονική προσέγγιση της μεταφρασεολογίας
Interdisciplinary methodology	Διεπιστημονική μεθοδολογία
Interdisciplinary research	Διεπιστημονικές έρευνες
Interdisciplinary studies	Διεπιστημονική προσέγγιση / μελέτη
Interdisciplines	Διεπιστημονικές προσεγγίσεις
Intergraded approach (Snell-Hornby)	Ολοκληρωμένη προσέγγιση
Interlinear text	Διαστιχικό κείμενο
Interlinear translation	Διαστιχική μετάφραση
Interlingual	Διαγλωσσική μετάφραση
Interlingual comparison	Διαγλωσσική σύγκριση
Interlingual exchanges	Διαγλωσσικές ανταλλαγές
Interlingual transaction	Διαγλωσσική ανταλλαγή
Interlingual translation	Διαγλωσσική μετάφραση
Interlingually	Διαγλωσσική
Interlingually	Διαγλωσσικά
Interlinguistics transfer	Διαγλωσσική μεταφορά
Interpersonal	Διαπροσωπική (μία εκ των τριών μεταλειτουργιών) βλ. metafunctions,

	ideational, textual
Interpersonal component	Διαπροσωπικά στοιχεία
Interpersonal features	Διαπροσωπικά στοιχεία
Interpersonal function	Διαπροσωπική λειτουργία
Interpersonal meaning	Διαπροσωπικό νόημα
Interpretation	Διερμηνεία
Interpretation of verbal signs	Ερμηνεία των γλωσσικών σημείων
Interpretative reception	Ερμηνευτική πρόσληψη
Interpreter	Διερμηνέας
Interpreting	Διερμηνεία
Interpreting studies	Διερμηνειολογία
Interrogatives	Ερωτηματικές αντωνυμίες
Intersemiotic translation	Διασημειολογική μετάφραση
Intersemiotic translation	Διασημειωτική ή διασημειολογική μετάφραση
Intersystemic relations	Διασυστημικές σχέσεις
Intertextual coherence	Διακειμενική συνεκτικότητα
Intertextual reference	Διακειμενική παραπομπή
Intertextuality	Διακειμενικότητα
Intertextual relations	Διακειμενικές σχέσεις
Intralingual	Ενδογλωσσική μετάφραση
Intralingual translation	Ενδογλωσσική μετάφραση
Intralingually	Ενδογλωσσική
Intralinguistic criteria	Ενδογλωσσικά κριτήρια (σημασιολογικά, λεξιλογικά, γραμματικά και υφολογικά στοιχεία)
Intralinguistic factors	Ενδογλωσσικούς συντελεστές
Intra-system linguistics	Ενδοσυστημικές αλλαγές
Intra-system shifts	Ενδοσυστημικές αλλαγές
Intratextual features	Ενδοκειμενικά γνωρίσματα
Invariant core sense	Αμετάβλητος σημασιολογικός πυρήνας
Invisibility of the translator	Διαφάνεια του μεταφραστή
Invisibility of the translator (Venuti)	Διαφάνεια του μεταφραστή

K

Kernel	Κεντρικός πυρήνας
Kernel sentence	Κεντρικός πυρήνας της φράσης
Kinship culture	Κουλτούρα συγγενικών σχέσεων
Kinship markers	Λέξεις που δηλώνουν βαθμό συγγένειας

L

Language context	Γλωσσικό πλαίσιο
Language dimensions: (Reiss 1971)	Διαστάσεις της γλώσσας:
1. Logical (text type: Informative)	1. Λογική (Πληροφοριακό είδος κειμένου)
2. Aesthetic (text type: Expressive)	2. Αισθητική (Εκφραστικό είδος κειμένου)
3. Dialogic (text type: Operative)	3. Διαλογική (Λειτουργικό είδος κειμένου)

Language function	Λειτουργίες της γλώσσας
Language in use	Γλώσσα εν χρήσει
Language mechanisms	Γλωσσικοί μηχανισμοί
Language of translation	Γλώσσα της μετάφρασης
Language systems	Γλωσσικά συστήματα
Language-loss	Γλωσσικές απώλειες
Law of growing standardization (Toury)	Νόμος αυξανόμενης τυποποίησης
Law of interference (Toury)	Νόμος της παρείσφρησης
Letter	Κατά γράμμα
Level of the sentence	Επίπεδο της περιόδου
Level shift	Αλλαγή επιπέδου
Lexic	Λεξιλόγιο
Lexical changes	Λεξιλογικές μεταβολές
Lexical choices	Λεξιλογικές επιλογές
Lexical cohesion	Λεξιλογική συνοχή
Lexical correspondences	Λεξιλογικές αντιστοιχίες
Lexical forms	Λεξιλογικές μορφές
Lexical items	Λεξιλογικά στοιχεία
Lexical level	Λεξιλογικό επίπεδο
Lexical means	Λεξιλογικά μέσα
Lexical variation	Λεξιλογική ποικιλία
Lexicogrammatical patterns	Λεξικογραμματικά στοιχεία
Lexicological unit	Λεξιλογική μονάδα
Lexicon	Λεξιλόγιο
Lexis	Λεξικό ή λεξιλόγιο
Line by line translation	Γραμμή προς γραμμή μετάφραση
Linguacultural framework	Γλωσσοπολιτιστικό πλαίσιο
Linguistic theories	Γλωσσολογικές έννοιες
Linguistic analysis	Γλωσσική ανάλυση
Linguistic analysis	Γλωσσολογική ανάλυση
Linguistic approach	Γλωσσολογική προσέγγιση
Linguistic changes	Γλωσσικές αλλαγές ή μεταβολές
Linguistic changes or shifts	Γλωσσολογικές αλλαγές ή μετατοπίσεις
Linguistic characteristics of camp (Harvey)	Γλωσσολογικά χαρακτηριστικά του θηλυπρεπούς τρόπου ομιλίας
Linguistic choices	Γλωσσικές επιλογές
Linguistic comparisons	Γλωσσολογικές συγκρίσεις
Linguistic concepts	Γλωσσικές ή γλωσσολογικές έννοιες
Linguistic considerations	Γλωσσικές παράμετροι
Linguistic construction	Γλωσσολογική δομή
Linguistic contexts	Γλωσσικά πλαίσια
Linguistic differences	Γλωσσικές διαφορές
Linguistic issues	Γλωσσολογικά ζητήματα
Linguistic meaning	Γλωσσική σημασία
Linguistic metafunctions	Γλωσσικές μεταλειτουργίες
Linguistic methods of analysis of literature	Γλωσσολογικές μέθοδοι ανάλυσης της λογοτεχνίας
Linguistic model	Γλωσσολογικό μοντέλο
Linguistic norm (Chesterman)	Γλωσσική νόρμα

Linguistic peculiarities	Γλωσσικές ιδιαιτερότητες
Linguistic shifts	Γλωσσολογικές αλλαγές
Linguistic sign	Γλωσσικό σημείο
Linguistic strands	Γλωσσολογικές συνισταμένες
Linguistic structure	Γλωσσική δομή
Linguistic studies	Γλωσσολογικές έννοιες
Linguistic terms	Γλωσσολογικοί όροι
Linguistic theory	Γλωσσολογική θεωρία
Linguistic toolkit	Γλωσσολογική εργαλειοθήκη
Linguistic translation theory	Γλωσσολογικές θεωρίες
Linguistic translation theory	Λογοτεχνική μετάφραση
Linguistics	Γλωσσολογική προσέγγιση
Linguistics	Γλωσσολογία
Literal	Κατά λέξη
Literal rendering	Κατά λέξη απόδοση
Literal transfer	Κατά λέξη μεταφορά
Literal translation	Κατά λέξη μετάφραση
Literary analysis	Λογοτεχνική μετάφραση
Literary analyzes	Λογοτεχνικές αναλύσεις
Literary concepts	Λογοτεχνικές έννοιες
Literary conventions	Λογοτεχνικές συμβάσεις
Literary devices	Λογοτεχνικούς μηχανισμούς
Literary devices (Lefevere)	Λογοτεχνικούς μηχανισμούς (Λεφίβερ)
Literary polysystem	Λογοτεχνικό πολυσύστημα
Literary scholarship	Λογοτεχνική παιδεία
Literary studies	Λογοτεχνικές έννοιες
Literary system	Λογοτεχνικό σύστημα
Literary theory	Λογοτεχνική θεωρία
Literary transfer	Λογοτεχνική μεταφορά
Literary translation	Λογοτεχνική μετάφραση
Literary translator	Μεταφραστής λογοτεχνικών κειμένων
Local language patterns	Τοπικά γλωσσικά πρότυπα
Local speech	Τοπική ομιλία
Logical constraints	Ιδεολογικός περιορισμός
M	
Machine translation	Μηχανική μετάφραση
Macro-level (Lambert and van Gorp)	Μακροεπίπεδο
Macrostructural model	Μακροδομικό μοντέλο
Macrostructure	Μακροδομή
Manipulation school	Σχολή ή Ομάδα της Χειραγώγησης
Maschine-assisted translation	Μηχανικά υποβοηθούμενη μετάφραση
Matricial norms	Μητρικές νόρμες
Meaning	Σημασία ή νόημα
Meaningful exchanges	Εννοηματομένων ανταλλαγών
Medium-restricted theories	Θεωρίες με κριτήριο το μέσο
Message	Μήνυμα
Message-transmitter compound	Σύνθεμα μηνύματος-πομπού
Metafunctions	Μεταλειτουργίες
Metalinguistic experience	Μεταγλωσσικά πλαίσια

Metalinguistic situation	Μεταγλώσσα
Metalinguistics requirements	Μεταγλωσσικά προαπαιτούμενα
Metaphor	Μεταφορά
Metaphorical meaning	Μεταφορική σημασία
Metaphrase	Μετάφραση
Meta-syntax	Μετασύνταξη
Metatexts (Lambert and van Gorp)	Μετακείμενα
Methodology for descriptive translation	Μεθοδολογία της περιγραφικής μεταφρασεολογίας
Micro-level	Μικροεπίπεδο
Microlevel features in the TT	Μικροεπιπεδικά γλωσσικά γνωρίσματα
Microstructural level	Μικροδομικό επίπεδο
Microstructural shifts	Μικροδομικές αλλαγές
Microstructure	Μικροδομή
Minimal transfer	Ελάχιστη μεταφορά
Minoritizing translation	Μειονοτική μετάφραση
Minority language	Μειονοτική γλώσσα
Minority languages	Μειονοτικές γλώσσες
Mixing of register	Ανάμειξη διαφορετικών λεκτικών
Modal verbs	Τροπικά ρήματα
Modality	Τροπικότητα
Mode	Τρόπος (ένα από τα τρία μεταβλητά στοιχεία που περιλαμβάνονται στο λεκτικό) βλ. tenor, field
Model of discourse analysis	Μοντέλο ανάλυσης του λόγου
Model of translation quality assessment (House)	Μοντέλο (της Χάους) για την αποτίμηση της ποιότητας των μεταφράσεων
Modification	Τροποποίηση
Modulation	Μετατροπία
Morpheme	Μόρφημα
Morphemic rules	Μορφηματικούς κανόνες
Mutation	Μετάλλαξη
N	
Narrative	Αφηγηματική τεχνική
Narrative devices	Αφηγηματικούς μηχανισμούς
Narrative point of view	Αφηγηματική οπτική γωνία
Narrative structure	Αφηγηματική δομή
Narratological function	Αφηγηματική λειτουργία
Narratology	Αφηγηματολογία
Narratorial point of view	Αφηγηματική οπτική γωνία
Native language	Γηγενής γλώσσα
Native literature	Γηγενής λογοτεχνία
Naturalness	Φυσικότητα
Negative analysis of translation (Berman)	Αρνητική αναλυτική της μετάφρασης
Negative analytic (Berman)	Αρνητική αναλυτική
Neologism	Νεολογισμός
Nominalized form	Ονοματοποιημένος τύπος
Non-canonized literature	Μη κανονικοποιημένα λογοτεχνικά

	κείμενα
Non-communicative	Μη μεταδόσιμα
Non-fluent	Μη εύγλωττο
Nonsense rhymes	Ομοιοκαταληξίες χωρίς νόημα
Non-verbal elements	Μη λεκτικά στοιχεία
Non-verbal sign systems	Μη λεκτικά σημειακά συστήματα
Norms	Νόρμες
Norms in a linguistic sense	Γλωσσολογικές νόρμες
Novels	Νουβέλες

O

Oblique translation	Έμμεση μετάφραση
Off-kilter lyricism	Εκτός λειτουργίας λυρισμός
One-to-one equivalence	Μονάδα προς μονάδα ισοδυναμία
Open-cast mine (Steiner)	Εξορύξεις
Operational norms (Toury)	Λειτουργικές νόρμες
Operative text	Λειτουργικό κείμενο
Operativity	Λειτουργικότητα
Option (non-obligatory changes)	Επιλογή (μη υποχρεωτικές μεταβολές)
Oral rhetoric	Ρητορικής διάστασης
Original text	Πρωτότυπο κείμενο
Originals	Πρωτότυπα κείμενα
Overall communicative strategy	Συνολική επικοινωνιακή στρατηγική
Overt translation	Έκδηλη μετάφραση ή υπερμετάφραση

P

Pair of languages	Ζεύγος γλωσσών
Paraphrase	Παράφραση
Passive	Παθητική φωνή
Passive structure	Παθητική δομή
Passive verbal form	Παθητικός ρηματικός τύπος
Pastiche	Παρωδία
Performative dimension	Επιτελεστική διάσταση (της γλώσσας)
Peripheral literature (Even-Zohar)	Περιφερειακή λογοτεχνία
Phatic function (Nord)	Φατική λειτουργία (η τέταρτη λειτουργία που προσθέτει η Νόρντ, πέρα από τις τρεις της Ράις, η οποία καλύπτει εκείνη τη διάσταση της γλώσσας που χρησιμοποιείται όταν δημιουργούνται ή διατηρούνται σχέσεις ανάμεσα στα μέρη που συμμετέχουν στη επικοινωνία)
Philosophical approaches	Φιλοσοφικές προσεγγίσεις
Philosophical terms	Φιλοσοφικοί όροι
Philosophic-poetic theory	Φιλοσοφική-ποιητική θεωρία
Phonemic similarity	Φωνηματική ομοιότητα
Phonological rules	Φωνολογικοί κανόνες
Phonology	Φωνολογία
Phrase-structure rules	Κανόνες φραστικής δομής
Plain communication of facts (Reiss),(Text type: Informative)	Απλή μετάδοση δεδομένων (πληροφορίες, γνώσεις, απόψεις. Το είδος

	του κειμένου χαρακτηρίζεται ως πληροφοριακό)
Plays on words	Λογοπαίγνια
Pluralivocities	Πολυφωνείες
Poetic-aesthetic texts	Ποιητικά-αισθητικά κείμενα
Poetry	Ποίηση / ποιητικός λόγος
Pole of faithfulness of content	Πόλος της πιστότητας στο περιεχόμενο
Pole of faithfulness of form	Πόλος της πιστότητας στη μορφή
Political entities	Πολιτικές οντότητες
Polysystem (Even-Zohar)	Πολυσύστημα
Polysystem theorists	Θεωρητικοί του πολυσυστήματος
Polysystem theory	Θεωρία του πολυσυστήματος
Polysystem theory (Even-Zohar)	Θεωρία του πολυσυστήματος
Polyvalencies	Πολυσθένειες
Possessive pronouns	Κτητικές αντωνυμίες
Possible interpretations	Δυνητικές μεταφράσεις
Postcolonial movement in translation	Μετα-αποικιοκρατικό μεταφρασεολογικό ρεύμα
Postcolonial studies	Μετά-αποικιοκρατικές θεωρήσεις
Postcolonial translation theories	Μετά-αποικιοκρατικές θεωρίες
Post-colonialism	Μετα-αποικιοκρατική θεώρηση
Postmodern	Μεταμοντερνισμός
Postmodernists	Μεταμοντερνισμός
Poststructuralism	Μεταδομισμός
Poststructuralist approach	Μεταδομιστική προσέγγιση
Poststructuralist concepts of rhetoric	Μεταδομιστικές έννοιες της ρητορικής
Poststructuralist movements	Μεταδομισμός
Potential ambiguity	Δυνητική αμφισημία
Power relations	Σχέσεις ισχύος
Power structure	Δομές ισχύος
Practical criticism approach	Πρακτική κριτική προσέγγιση
Practice case studies	Εφαρμοσμένα αναλυτικά παραδείγματα
Practice of translation	Μεταφραστική πρακτική
Pragmatic	Πραγματολογικό
Pragmatic analysis	Πραγματολογική ανάλυση
Pragmatic dimension	Πραγματολογική διάσταση
Pragmatic factor	πραγματολογική παράμετρος
Pragmatic inference	Πραγματολογική εξαγωγή συμπερασμάτων
Pragmatic information	Πραγματολογική πληροφορία
Pragmatic level	Πραγματολογικό επίπεδο
Pragmatic level analysis (Baker)	Πραγματολογική ανάλυση
Pragmatics	Πραγματολογία
Precisions	Αποσαφηνίσεις
Predominant translation tradition	Δεσπόζουσα μεταφραστική παράδοση
Prefix	Πρόθημα
Preliminary data (Lambert and van Gorp)	Προκαταρκτικά δεδομένα
Preliminary norms (Toury)	Προκαταρκτικές νόρμες
Pre-linguistics period of translation	Προγλωσσολογική περίοδος της

	μετάφρασης
Prevalent norm	Δεσπόζουσες νόρμες
Principle of equivalence effect	Αρχή του ισοδύναμου αποτελέσματος
Problem-restricted theories	Θεωρίες με κριτήριο το πρόβλημα
Process of translation	Διαδικασία της μετάφρασης
Process-oriented DTS	Προσανατολισμένη στη διαδικασία ΠΜ
Producer	Εμπνευστής
Product norm (Chesterman)	Νόρμες του προϊόντος
Product oriented DTS	Προσανατολισμένη στο προϊόν ΠΜ (περιγραφική μεταφρασεολογία)
Professional norm (Chesterman)	Επαγγελματικές νόρμες
Prominence	Έμφαση
Pronominal verbal form	Αντωνυμικός ρηματικός τύπος
Pronouns	Αντωνυμίες
Prose	Πεζός λόγος
Prosody	Προσωδία
Prototype	Πρωτοτυπική θεωρία
Proverbs	Παροιμίες
Psychological theories	Ψυχολογικές έννοιες
Punctuation	Στίξη
Punctuation changes	Μεταβολές στη στίξη
Pure language	Καθαρή γλώσσα
Q	
Qualitative impoverishment (Berman)	Ποιοτική εκπτώχευση
Quantitative impoverishment (Berman)	Ποσοτική εκπτώχευση
Queer theory (Harvey)	Ομοφυλοφυλική θεωρία
R	
Rank shifts	Αλλαγές βαθμίδας
Rank-restricted theories	Θεωρίες με κριτήριο την κατάταξη
Rationalization (Berman)	Εκλογίκευση
Readability	Αναγνωσιμότητα
Readable	Αναγνώσιμο
Reader	Αναγνωστικό κοινό
Readership	Αναγνωστικό κοινό
Reading workshops'	Εργαστήρια ανάγνωσης
Real-world translation conditions	Πραγματικές μεταφραστικές συνθήκες
Receiver	Δέκτης
Receiver of the message	Δέκτης του μηνύματος
Reception of significant messages	Λήψη εννοηματομένων μηνυμάτων
Reception theory	Θεωρία της πρόσληψης
Reductive process of back-transformation	Απαγωγική διαδικασία αναδρομικού μετασχηματισμού
Referential content	Αναφορικό περιεχόμενο
Referential meaning	Αναφορική σημασία
Regional dialect	Τοπική διάλεκτο
Register	Λεκτικό (στοιχείο του συστημικού πλαισίου)

Register analysis	Ανάλυση του λεκτικού
Relation norm (Chesterman)	Νόρμα των σχέσεων
Relative story/discourse level	Επίπεδα διήγησης/λόγου
Relevance	Συνάφεια
Reported speech	Υποτακτική έγκλιση
Reported-speech subordinate clause	Δευτερεύουσα ειδική πρόταση
Research in translation	Μεταφρασεολογική έρευνα
Resistancy	Αντίσταση
Resistant difference	Ανθιστάμενη διαφορά
Rewriting	Μεταγραφή
Rewriting process	Διαδικασία μεταγραφής
Rheme	Ρηματικό σύνολο
Rhetorical patterns of language	Ρητορικά πρότυπα της γλώσσας
Rhymes	Ομοιοκαταληξίες
Rhythm	Ρυθμός
Royalty payments	Πνευματικά δικαιώματα

S

Scholars	Μεταφρασεολόγοι
Second-level functional equivalence	Δεύτερο επίπεδο λειτουργικής ισοδυναμίας
Semantic	Σημασιολογία
Semantic change	Σημασιολογικές μεταβολές
Semantic communication	Σημασιολογική επικοινωνία
Semantic equivalence	Σημασιολογική ισοδυναμία
Semantic fields	Σημασιολογικά πεδία
Semantic fields	Σημασιολογικά πεδία
Semantic relationship	Σημασιολογική σχέση
Semantic shifts	Σημασιολογικές αλλαγές
Semantic structure analysis	Σημασιολογική δομική ανάλυση
Semantic term	Σημασιολογικός όρος
Semantic transfer	Σημασιολογική μεταβίβαση
Semantic translation	Σημασιολογική μετάφραση
Semantically	Σημασιολογικά
Semantically linked groups	Σημασιολογικά συνδεδεμένες ομάδες
Semantics	Σημασιολογία
Semiotic dimension	Σημειολογική διάσταση
Semiotic function	Σημειολογική λειτουργία
Semiotic implications of discourse	Σημειολογικές επενέργειες του λόγου
Semiotic level	Σημειολογικό επίπεδο
Semiotic level of context and discourse (Hatim & Mason)	Σημειολογικό επίπεδο του συγκεκριμένου και του λόγου
Semiotic level of discourse	Σημειολογικό επίπεδο του λόγου
Semiotic level of the text	Σημειολογικό επίπεδο του κειμένου
Semiotic web	Σημειολογικό πλέγμα
Sense for sense	Έννοια προς έννοια (ελεύθερη)
Sentence	Πρόταση
Sentence construction	Συντακτική δομή
Sentence elements	Γλωσσικά στοιχεία
Sentence items	Γλωσσολογικά στοιχεία

Sentence order	Διάταξη των προτάσεων
Sentence structure	Προτασιακή δομή / Δόμηση των προτάσεων / Δομή των προτάσεων
Servitude (obligatory transpositions and modulations)	Εξαναγκασμός (υποχρεωτικές μετατοπίσεις και μετατροπές)
Shift in grammatical structure	Αλλαγή στη γραμματική δομή
Shift of translation	Μεταφραστική αλλαγή
Sign systems (languages)	Σημειακά συστήματα (γλώσσες)
Signified	Σημαινόμενο
Signifier	Σημαίνον
Signifying features	Σημασιολογικά γνωρίσματα
Signifying process	Σημασιολογική διαδικασία
Simple sentences	Απλές προτάσεις
Simultaneous	Ταυτόχρονη
Single unit of thought	Μία νοητική μονάδα
Skopos theory (Vermeer)	Θεωρία τους σκοπού
Slang	Αργκό
Slight archaism	Παρωχημένο ύφος
Social dialect	Κοινωνική διάλεκτο
Social environment	Κοινωνικό περιβάλλον
Social norm (Chesterman)	Κοινωνική νόρμα
Sociocultural conditions	Κοινωνικοπολιτιστικές συνθήκες
Sociocultural context	Κοινωνικοπολιτιστικό πλαίσιο
Sociocultural environment	Κοινωνικοπολιτιστικό περιβάλλον
Sociocultural factor	Κοινωνικοπολιτιστική παράμετρος
Sociocultural framework	Κοινωνικοπολιτιστικό πλαίσιο
Sociocultural pressures	Κοινωνικοπολιτιστικές πιέσεις
Sociocultural systems	Κοινωνικοπολιτιστικά συστήματα
Sociolect	Κοινωνιόλεκτος
Sociolinguistic implications of discourse	Κοινωνιογλωσσολογικές επενέργειες του λόγου
Socio-translation studies	Κοινωνιομεταφρασεολογία
Sound of the ST	Ηχητικότητα του ΚΠ
Sound patterns	Ηχητικά πρότυπα
Sound repetition	Επανάληψη του ήχου
Source language or SL	Γλώσσα πηγή ή ΓΠ
Source text or ST	Κείμενο πηγή ή ΚΠ
Source-culture	Κουλτούρα πηγή
Sociocultural background	Κοινωνικοπολιτιστικό υπόβαθρο
Spatial dislocation	Χωρική μετατόπιση
Speakability of stage translation	Ομιλιτικότητα των μεταφράσεων θεατρικών έργων
Specialized terminology	Εξειδικευμένη ορολογία
Specific terminology	Ειδική ορολογία
Specific translation methods	Συγκεκριμένες μεταφραστικές μέθοδοι
Speech acts	Λεκτικές πράξεις
Speech markers	Επιφωνήματα
Speech rythms	Ρυθμός ομιλίας
Spelling shift	Ορθογραφική αλλαγή
Spirit	Πνεύμα

ST producer	Δημιουργός του ΚΠ
Statement of function for the ST	Απογραφή της λειτουργίας του ΚΠ
Statement of quality of the translation	Απογραφή της ποιότητας της μετάφρασης
Static linguistic analysis	Στατική γλωσσολογική ανάλυση
Static linguistic phenomenon	Στατικό γλωσσικό φαινόμενο
Static linguistic typologies	Στατικές γλωσσολογικές τυπολογίες
Status component (Lefevere)	Συνιστώσα της θέσης (Λεφήβρ)
Sterile triadic model (Literal-free-faithful)	Στείρο τριαδικό μοντέλο (κατά λέξη, ελεύθερη και πιστή μετάφραση)
ST-oriented	Προσανατολισμένο στο ΚΠ
Story level	Επίπεδο της διήγησης
Strategy of compensation	Αντισταθμιστική μεταφραστική στρατηγική
Stress	Επιτονισμός
Structural change	Δομική μεταβολή
Structural means	Δομικά μέσα
Structural requirements	Δομικά προαπαιτούμενα
Structural shifts	Δομικές αλλαγές
Structure	Δομή
Structure relations	Δομικές σχέσεις
Style	Ύφος
Stylistic arrangement	Υφολογική διάταξη
Stylistic consideration	Υφολογική παράμετρος
Stylistic equivalence	Υφολογική ισοδυναμία
Stylistic features	Υφολογικά γνωρίσματα
Stylistic means	Υφολογικά μέσα
Stylistic peculiarities	Υφολογικές ιδιαιτερότητες
Stylistic punctuation	Υφολογική στίξη
Stylistically	Υφολογικά
Stylistics	Υφολογία
Subject pronoun	Αντωνυμία υποκειμένου
Subject-inflected verb form	Κλιτικός ρηματικός τύπος
Subjectivity	Υποκειμενικότητα
Subjunctive	Υποτακτική
Summary translation	Συνοπτική μετάφραση
Superlatives	Υπερθετικός βαθμός / υπερθετικοί τύποι
Supplementary method (Reiss)	Συμπληρωματική μέθοδος (την απαιτούν τα οπτικοακουστικά κείμενα, καθώς συμπληρώνουν τις λέξεις με εικόνες και μουσική)
Suprasegmental features	Υπερτεμαχιακά φαινόμενα (επιτονισμός, ρυθμός, υφολογική στίξη)
Surface structure	Επιφανειακές δομές
Surface-level realizations of the linguistic Functions	Πραγμάτωση των γλωσσικών λειτουργιών στο επιφανειακό επίπεδο
Synchronic analysis	Συγχρονική ανάλυση
Synonymic relationship	Συνωνυμική σχέση
Syntactic	Σύνταξη
Syntactic level	Συντακτικό επίπεδο

Syntactic means	Συντακτικά μέσα
Syntactic processes	Συντακτικές διαδικασίες
Syntactic structure	Συντακτική δομή
Syntactic-pragmatic modification	Συντακτική-πραγματολογική τροποποίηση
Syntactic-pragmatic modulation	Συντακτική-πραγματολογική μετατροπή
Syntactic-semantic modification	Συντακτική-σημασιολογική τροποποίηση
Syntax	Σύνταξη
System of function of the literary order	Σύστημα λειτουργιών λογοτεχνικής τάξης (Tyhjanov)
System of textual deformation (Berman)	Σύστημα κειμενικής παραμόρφωσης
Systematic contrastive linguistic approach	Στατική αντιπαραβολική γλωσσολογική προσέγγιση
Systematic model	Συστημικά μοντέλα
Systemic	Συστημική
Systemic context (Lambert and van Gorp)	Συστημικό περιεχόμενο
Systemic differences	Συστημικές διαφορές
Systemic framework	Συστημικό πλαίσιο
Systemic functional approach	Συστημική λειτουργική προσέγγιση
Systemic functional grammar (Halliday)	Συστημική λειτουργική γραμματική
Systemic functional model (Halliday)	Συστημικό λειτουργικό μοντέλο
Systems theories	Θεωρίες των συστημάτων
T	
Target culture	Κουλτούρα στόχος
Target language or TL	Γλώσσα-στόχο ή ΓΣ
Target text or TT	Κείμενο-στόχο ή ΚΣ
Target-organized	Προσανατολισμένη στο ΚΣ
Target-oriented descriptive translation studies	Προσανατολισμένη στη γλώσσα-στόχο περιγραφική μεταφρασεολογία
Technical term	Τεχνικός όρος
Technical text	Τεχνικό κείμενο
Temporal displacement	Χρονική μετατόπιση
Tenor	Τόνος (ένα από τα τρία μεταβλητά στοιχεία που περιλαμβάνονται στο λεκτικό) βλ. field, mode
Term	Όρος
Terminological level	Εννοιολογικό επίπεδο
Terminology	Ορολογία
Text analysis	Κειμενική ανάλυση
Text analysis (Nord)	Κειμενική ανάλυση
Text analysis model (Nord)	Μοντέλο κειμενικής ανάλυσης
Text functions	Κειμενικές λειτουργίες
Text linguistics	Κειμενογλωσσολογική προσέγγιση / κειμενογλωσσολογία
Text rank analysis	Ανάλυση της κατάταξης του κειμένου
Text type	Είδος κειμένου

Text varieties	Κειμενικές κατηγορίες
Text-linguistic analysis	Κειμενογλωσσολογική ανάλυση
Text-linguistic approach	Κειμενογλωσσολογική προσέγγιση
Text-linguistic model	Κειμενικο-γλωσσολογικό μοντέλο
Text-type restricted theories	Θεωρίες με κριτήριο το είδος του κειμένου
Textual	Κειμενική (μία εκ των τριών μεταλειτουργιών) βλ. metafunctions, interpersonal, ideational
Textual authority	Κειμενική αυθεντία
Textual changes	Κειμενικές μεταβολές
Textual equivalence	Κειμενική ισοδυναμία
Textual equivalent	Κειμενικό ισοδύναμο
Textual meaning	Κειμενικό νόημα
Textual means (House)	Κειμενικά μέσα (ο όρος υποδηλώνει: τη θεματική δυναμική, την προτασιακή σύνδεση και την εικονική σύνδεση) βλ. Theme-dynamic, Clausal linkage, Additive, Adversative, Iconic linkage
Textual metafunction	Κειμενική μεταλειτουργία
Textual profile	Κειμενική φυσιογνωμία
Textual-linguistic norms	Κειμενογλωσσικές νόρμες
The practice of translating	Μετάφραση
Thematic analysis	Θεματική ανάλυση
Thematic profile	Θεματική δόμηση
Thematic structure	Θεματική δόμηση
Theme-dynamic	Θεματική δυναμική
Theoretical models	Θεωρητικά μοντέλα
Theory of interpretation of meaning	Θεωρία της ερμηνείας του νοήματος
Theory of translation action (Holz-Mänttari)	Θεωρία της μεταφραστικής δράσης
Time adjunct	Χρονικός προσδιορισμός
Time-restricted theories	θεωρίες με κριτήριο το χρόνο
Tone	Τόνος
Transemes	Υπερθέματα
Transformational grammar model	Μετασχηματιστικό γραμματικό μοντέλο
Transformational rules	Μετασχηματιστικούς κανόνες
Transitive processes	Μεταβατικές διαδικασίες
Transitivity	Μεταβατικότητα
Transitivity analysis	Αναλύσεις της μεταβατικότητας
Transitivity structure	Δομές μεταβατικότητας
Translatability	Μεταφρασιμότητα
Translated fiction	Μεταφρασμένα μυθιστορήματα
Translated fiction texts	Μεταφρασμένα μυθιστορήματα
Translating	Μεταφράζειν
Translation	Μετάφραση
Translation act	Μεταφραστική πράξη
Translation analysis	Ανάλυση της μετάφρασης
Translation appropriateness	Μεταφραστική καταλληλότητα
Translation as cultural transfer	Μετάφραση (η) ως πολιτιστική μεταφορά

Translation brief	Μεταφραστική οδηγία
Translation commission	Μεταφραστική εντολή
Translation criticism	Μεταφραστική κριτική
Translation culture	Μεταφραστική κουλτούρα
Translation equivalence	Μεταφραστική ισοδυναμία
Translation equivalent	Μεταφραστικό ισοδύναμο
Translation ideal	Ιδεατή μετάφραση
Translation patterns	Μεταφραστικά πρότυπα
Translation policy	Μεταφραστική πολιτική
Translation practice	Μεταφραστική πρακτική
Translation procedures	Μεταφραστικές διαδικασίες
Translation process	Μεταφραστική διαδικασία
Translation product	Μεταφραστικό προϊόν
Translation project	Μεταφραστικό σχέδιο
Translation research	Μεταφρασεολογική έρευνα
Translation school of Toledo	Μεταφραστική σχολή του Τολέδο
Translation shifts	Μεταφραστικές αλλαγές ή μεταβολές
Translation skopos	Μεταφραστικό σκοπός
Translation strategy	Μεταφραστική στρατηγική
Translation studies	Μεταφρασεολογία
Translation techniques	Μεταφραστικές τεχνικές
Translation theory	Θεωρία της μετάφρασης
Translation workshops'	Εργαστήρια μετάφρασης
Translational action	Μεταφραστική δράση
Translational action model (Holz-Mänttäri)	Μοντέλο μεταφραστικής δράσης
Translational norms	Μεταφραστικές νόρμες
Translational text operations (Holz-Mänttäri)	Μεταφραστικές κειμενικές λειτουργίες (ο όρος που χρησιμοποιεί η Χολτζ-Μενττέρι για την παραγωγή του ΚΣ)
Translationese	Μεταποιώσεις
Translation-focused comparative literature	Εστιασμένη στη μετάφραση συγκριτική λογοτεχνία
Translation-oriented text analysis (Nord)	Προσανατολισμένη στη μετάφραση κειμενική ανάλυση
Translation-oriented text analysis (Nord) *****	Προσανατολισμένη στη μετάφραση κειμενική ανάλυση
Translation-studies community	Μεταφρασεολογική κοινότητα
Translator	Μεταφραστής
Translator mediation	Διαμεσολάβηση του μεταφραστή
Translatum	Μετάφρασμα
Transmutation	Μετάλλαξη
Transnational	Υπερεθνικός
Transnational cultures	Υπερεθνικές κουλτούρες
Transposition	Μετατόπιση
TT producer	Δημιουργός του ΚΣ
TT receiver	Δέκτης του ΚΣ
TT user	Χρήστης του ΚΣ
TT-oriented	Προσανατολισμένο στο ΚΣ

U

Underlying structure	Υποκείμενη δομή
Unit	Μονάδα
Unit of thought	Νοητική μονάδα
Unit of translation	Μεταφραστική μονάδα
Unit shifts	Αλλαγές μονάδας
Untranslatable	Μη μεταφράσιμο ή αμετάφραστο
User	Χρήστης

V

Variation in style	Υφολογικές παραλλαγές
Verb	Ρήμα
Verb types	Ρηματικοί τύποι
Verbal interlinear	Γλωσσική διαστιχική μετάφραση
Verbal weapon	Λεκτικό όπλο
Verb-inflected languages	Γλώσσες με κλιτούς ρηματικούς τύπους
Verse translation	Έμμετρη μετάφραση
Visible translating strategy (Berman)	Αδιαφανή μεταφραστική στρατηγική
Vowel length	Διάρκεια προφοράς των φωνηέντων

W

Word	Λέξη
Word confusions	Λεκτικές συγχύσεις
Word for word	Λέξη προς λέξη (κατά λέξη)
Wording	Λεξιλογικά εκφραστικά μέσα
Wordplays	Λογοπαίγνια

9. Ελληνο-αγγλικό Λεξιλόγιο

A

Αδιαφανή μεταφραστική στρατηγική	Visible translating strategy (Berman)
Αισθητικές παράμετροι της γλώσσας	Aesthetic parameters of language
Αισθητική ολότητα	Aesthetic totality
Ακρίβεια	Accuracy
Αλλαγές βαθμίδας	Rank shifts
Αλλαγές γραμματικής κατηγορίας	Class shifts
Αλλαγές κατηγορίας	Category shifts
Αλλαγές μονάδας	Unit shifts
Αλλαγή επιπέδου	Level shift
Αλλαγή στη γραμματική δομή	Shift in grammatical structure
Αλλοτροπικό μεταφραστικό ύφος	Estranging translation style (Venuti)
Άμεση εστίαση στο περιεχόμενο	Direct content focus
Άμεση μετάφραση	Direct translation
Άμεσο αντικείμενο	Direct object
Άμεσότητα της μετάφρασης	Directness of translation
Αμετάβλητος σημασιολογικός πυρήνας	Invariant core sense
Άμορφης πολυλογικής	Formless polylogic
Αμφισημία	Ambiguity
Αναγνώσιμο	Readable
Αναγνωσιμότητα	Readability
Αναγνωστικό κοινό	Reader
Αναλύσεις της μεταβατικότητας	Transitivity analysis
ανάλυση της κατάταξης του κειμένου	Text rank analysis
Ανάλυση της μεταβατικότητας της τροπικότητας	Analysis of patterns of transitivity
Ανάλυση της μετάφρασης	Translation analysis
Ανάλυση του λεκτικού	Register analysis
Ανάλυση του λόγου	Discourse analysis
Ανάλυση του λόγου στον τομέα της εφαρμοσμένης γλωσσολογίας	Discourse analysis in applied linguistics
Ανάλυση των μεταλειτουργιών	Analysis of the metafunctions (Halliday)
Αναλυτική προσέγγιση	Analytical approach
Αναλυτικό μοντέλο	Analytical model
Ανάμιξη διαφορετικών λεκτικών	Mixing of register
Αναφορική σημασία	Referential meaning
Αναφορικό περιεχόμενο	Referential content
Ανθολόγηση	Anthologization
Ανθολογίες	Anthologies
Αντίληψη για το ρόλο της λογοτεχνίας (Λεφίβερ)	Concept of the role of literature (Lefevere)
Αντιπαραβολική ανάλυση του λόγου	Contrastive discourse analysis
αντιπαραβολική γλωσσολογία	Contrastive linguistics
Αντιπαράθεση	Contrast
Αντισταθμιστική (μεταφραστική στρατηγική)	Compensation / Explicitation / Strategy of compensation
Αντίσταση	Resistancy
Αντωνυμία υποκειμένου	Subject pronoun
Αντωνυμίες	Pronouns

Αντωνυμικός ρηματικός τύπος	Pronominal verbal form
Απαγωγική διαδικασία αναδρομικού μετασχηματισμού	Reductive process of back-transformation
Απλές προτάσεις	Simple sentences
Απλή μετάδοση δεδομένων (πληροφορίες, γνώσεις, απόψεις. Το είδος του κειμένου χαρακτηρίζεται ως πληροφοριακό)	Plain communication of facts (Reiss),(Text type: Informative)
Απογραφή της λειτουργίας του ΚΠ	Statement of function for the ST
Απογραφή της ποιότητας της μετάφρασης	Statement of quality of the translation
Αποδεκτότητα	Acceptability
Αποδόμηση	Deconstruction movement
Αποκωδικοποίηση	Decoding
Αργκό	Slang
Άρθρωση	Articulation
Αρνητική αναλυτική	Negative analytic (Berman)
Αρνητική αναλυτική της μετάφρασης	Negative analysis of translation (Berman)
Αρχαϊκή δομή	Archaic structure
Αρχή του ισοδύναμου αποτελέσματος	Principle of equivalence effect
Αρχιπέρισμα	Architranseme
Ασάφεια	Fuzziness
Ασύμμετρες σχέσεις ισχύος	Asymmetrical power relationships
Ατομική κειμενική λειτουργία	Individual text function
Αφηγηματικές τεχνικές	Narrative
Αφηγηματική δομή	Narrative structure
Αφηγηματική λειτουργία	Narratological function
Αφηγηματική οπτική γωνία	Narratorial point of view
Αφηγηματολογία	Narratology
B	
Βαθιά δομή	Deep structure
Βαθμιαία σημασιολογική αλλαγή	Gradual semantic shifting
Βασικές συντακτικές δομές	Basic syntactic patterns
Βραζιλιάνικη κανιβαλιστική σχολή	Brazilian cannibalist movement
Βραχυλογία	Brevity
Γ	
Γενετική-μετασχηματιστική γραμματική	Generative-transformational grammar
Γενικό λογοτεχνικό σύστημα	General literary criticism
Γένος	Gender
Γηγενής γλώσσα	Native language
Γηγενής λογοτεχνία	Native literature
Γλώσσα εν χρήσει	Language in use
Γλώσσα πηγή ή ΓΠ	Source language or SL
Γλώσσα της μετάφρασης	Language of translation
Γλώσσα-στόχο ή ΓΣ	Target language or TL
Γλώσσες με κλιτούς ρηματικούς τύπους	Verb-inflected languages

Γλωσσικά πλαίσια	Linguistic contexts
Γλωσσικά συστήματα	Language systems
Γλωσσικές αλλαγές	Linguistic changes
Γλωσσικές διαφορές	Linguistic difference
Γλωσσικές έννοιες	Linguistic concepts
Γλωσσικές επιλογές	Linguistic choices
Γλωσσικές ιδιαιτερότητες	Linguistic peculiarities
Γλωσσικές μεταλειτουργίες	Linguistic metafunctions
Γλωσσικές παράμετροι	Linguistic considerations
Γλωσσική δομή	Linguistic structure
Γλωσσική νόρμα	Linguistic norm (Chesterman)
Γλωσσική σημασία	Linguistic meaning
Γλωσσικό πλαίσιο	Language context
Γλωσσικό σημείο	Linguistic sign
Γλωσσικό σύμπαν	Discourse world
Γλωσσολογικά ζητήματα	Linguistic issues
Γλωσσολογικά μοντέλα	Linguistic model
Γλωσσολογικές αλλαγές ή μετατοπίσεις	Linguistic changes or shifts
Γλωσσολογικές θεωρίες	Linguistic theories
Γλωσσολογικές θεωρίες	Linguistic translation theory
Γλωσσολογικές μεταβολές	Linguistic changes
Γλωσσολογικές συγκρίσεις	Linguistic comparisons
Γλωσσολογική προσέγγιση	Linguistic approach / Linguistics
Γλωσσολογική ανάλυση	Linguistic analysis
Γλωσσοπολιτιστικό πλαίσιο	Linguacultural framework
Γραμματικά κριτήρια	Grammatical criteria
Γραμματικά πρότυπα	Grammatical patterns
Γραμματικά συνδεδεμένες ομάδες	Grammatically linked groups
Γραμματικές μορφές	Grammatical forms
Γραμματική	Grammar
Γραμματική κατηγορία	Class
Γραμματική-μεταφραστική μέθοδος	Grammar-translation method
Γραμματικός τύπος	Grammar
Γραμμή προς γραμμή μετάφραση	Line by line translation
Γραφή	Graphology
Δ	
Δάνειο	Borrowing
Δεικτικές αντωνυμίες	Demonstrative pronouns
Δείξη	Deixis
Δέκτης	Receiver / Addressee
Δέκτης του ΚΣ	TT receiver
Δέκτης του μηνύματος	Receiver of the message
Δεσπόζουσα μεταφραστική παράδοση	Predominant translation tradition
Δεσπόζουσες νόρμες	Prevalent norm
Δευτερεύουσα ειδική πρόταση	Reported-speech subordinate clause
Δεύτερο επίπεδο λειτουργικής ισοδυναμίας	Second-level functional equivalence
Δηλωτικές ασυμφωνίες	Denotative mismatches

Δηλωτικές προτάσεις	Declarative sentences
Δηλωτική σημασία	Denotative meaning
Δημιουργική γραφή (ο συγγραφέας χρησιμοποιεί την αισθητική διάσταση της γλώσσας, το είδος του κειμένου χαρακτηρίζεται ως εκφραστικό)	Creative composition (Reiss),(Text type: Expressive)
Δημιουργική μετατόπιση	Creative transportation
Δημιουργός του ΚΠ	ST producer
Δημιουργός του ΚΣ	TT producer
Διαγλωσσικά	Interlingually
Διαγλωσσικά σημεία	Semantic fields
Διαγλωσσικές διαφορές	Cross-linguistic differences
Διαγλωσσική ανταλλαγή	Interlingual transaction
Διαγλωσσική επικοινωνία	Intercultural communication
Διαγλωσσική μεταφορά	Interlinguistics transfer
Διαγλωσσική μετάφραση	Interlingual translation
Διαγλωσσική σύγκριση	Interlingual comparison
Διαδικασία ανθολόγησης	Anthologizing process
Διαδικασία κανονικοποίησης	Canonizing process
Διαδικασία μεταγραφής	Rewriting process
Διαδικασία της μετάφρασης	Process of translation
Διάδραση	Interaction
Διακειμενικές σχέσεις	Intertextual relations
Διακειμενική συνεκτικότητα	Intertextual coherence
Διάλεκτος	Dialect
Διαμεσολάβηση του μεταφραστή	Translator mediation
Διαπολιτιστικές ομοιότητες	Cross-cultural similarities
Διαπροσωπική (μία εκ των τριών μεταλειτουργιών) βλ. metafunctions, ideational, textual	Interpersonal
Διαπροσωπική λειτουργία	Interpersonal function
Διαπροσωπικό νόημα	Interpersonal meaning
Διαπροσωπικό στοιχείο	Interpersonal component / Interpersonal feature
Διάρκεια προφοράς των φωνηέντων	Vowel length
Διασαφήνιση	Clarification (Berman)
Διασημειολογική μετάφραση	Intersemiotic translation
Διασκευή	Adaptation
Διαστάσεις της γλώσσας:	Language dimensions: (Reiss 1971)
4. Λογική (Πληροφοριακό είδος κειμένου)	4. Logical (text type: Informative)
5. Αισθητική (Εκφραστικό είδος κειμένου)	5. Aesthetic (text type: Expressive)
6. Διαλογική (Λειτουργικό είδος κειμένου)	6. Dialogic (text type: Operative)
Διασυστημικές σχέσεις	Intersystemic relations
Διάταξη των προτάσεων	Sentence order
Διαφάνεια του μεταφραστή	Invisibility of the translator (Venuti)
Διαφορά	Differance

Διαχρονική ανάλυση	Diachronic analysis
Διεπιστημονική προσέγγιση της μεταφρασεολογίας	Interdisciplinary approach to translation
Διεπιστημονική προσέγγιση των ανθρωπιστικών επιστημών	Interdisciplinarity of human sciences
Διερμηνέας	Interpreter
Διερμηνεία	Interpreting or interpretation
Διερμηνειολογία	Interpreting studies
Δομές ισχύος	Power structure
Δομές μεταβατικότητας	Transitivity structure
Δομή	Structure
Δόμηση των προτάσεων	Sentence structure
Δομικά μέσα	Structural means
Δομικά προαπαιτούμενα	Structural requirements
Δομικές αλλαγές	Structural shifts
Δομικές σχέσεις	Structure relations
Δομική μεταβολή	Structural change
Δομικό στοιχείο	Element of structure
Δυαδικές ονοματικές φράσεις	Conjoint phrases
Δυναμική ισοδυναμία	Dynamic equivalence
Δυνητικές αμφισημίες	Sociocultural systems
Δυνητικές μεταφράσεις	Possible interpretations
Δυνητική αμφισημία	Potential ambiguity
Δυνητική αμφισημία	Potential ambiguity
Δυνητική έγκλιση	Conditional correspond / Conditional of allegation

E

Εγχώριοι λογοτεχνικοί κανόνες	Domestic literary canons
Εθνικές οντότητες	Ethnic entities
Εθνοκεντρική μετάφραση	Ethnocentric translation (Berman)
Εθνοκεντρική επιχώρια στρατηγική	Ethnocentric domestication
Εθνοκεντρισμός (Μπερμάν)	Ethnocentrism
Είδη κειμένων	Text types
Ειδική ορολογία	Specific terminology
Είδος (το συμβατικό είδος κειμένου που συνδέεται με μια συγκεκριμένη επικοινωνιακή λειτουργία π.χ. εμπορική επιστολή)	Genre (Halliday)
Εικονικά γνωρίσματα	Iconic features
Εικονική σύνδεση	Iconic linkage
Εικονικός	Iconic
Εικονικότητα	Iconicity
Έκδηλη μετάφραση	Overt translation
Έκκληση για δράση	Call for action (Venuti)
Εκλογίκευση	Rationalization (Berman)
Εκτός λειτουργίας λυρισμός	Off-kilter lyricism
Εκτός συγκεκριμένου	Decontextualized
Έκτυπο	Calque
Εκφραστική λειτουργία	Expressive function

Εκφραστικό κείμενο	Expressive text
Ελάχιστη μεταφορά	Minimal transfer
Ελεύθερη γραφή	Free writing
Ελεύθερη μετάφραση	Free translation
Ελλείψεις	Ellipsis
Έμμεση μετάφραση	Oblique translation
Εμπνευστής	Initiator / Producer
Έμφαση	Emphasis / Prominence
Εμφατικοί τύποι	Intensifiers
Εναντιωματική βλ. causal linkage	Adversative
Ενδογλωσσικά κριτήρια (σημασιολογικά, λεξιλογικά, γραμματικά και υφολογικά στοιχεία)	Intralinguistic criteria
Ενδογλωσσική μετάφραση	Intralingual translation
Ενδογλωσσικούς συντελεστές	Intralinguistic factors
Ενδοκειμενικά γνωρίσματα	Intratextual features
Ενδοσυστημικές αλλαγές	Intra-system shifts
Ενεργητικές προτάσεις	Active sentences
Ενεργητική δομή	Active structure
Ενεργητική φωνή	Active
Έννοια προς έννοια (ελεύθερη)	Sense for sense
Εννοιολογικές δομές	Conceptual structure
Εννοιολογικό επίπεδο	Terminological level
Εννοιολογικό περιεχόμενο	Conceptual content
Εντολέας	Commissioner
Εξάλειψη των επάλληλων γλωσσικών στρωμάτων	Effacement of the superimposition of language (Berman)
Εξαναγκασμός (υποχρεωτικές μετατοπίσεις και μετατροπίες)	Servitude (obligatory transpositions and modulations)
Εξευγενισμός	Ennoblement (Berman)
Εξωγλωσσικά κριτήρια (κατάσταση, θεματικό πεδίο, χρόνος, χώρος, δέκτης, πομπός και συναισθηματικά επακόλουθα-χιούμορ, ειρωνεία, συγκίνηση κλπ.)	Extralinguistic criteria
Εξωγλωσσικό συγκείμενο	Extralinguistic context
Εξωκειμενικοί συντελεστές	Extratextual factors
Εξωτικίζουσα μετάφραση	Exoticizing translation (Nord)
Επαγγελματικές νόρμες	Professional norm (Chesterman)
Επανάληψη του ήχου	Sound repetition
Επάρκεια	Adequacy
Επαρκής μετάφραση	Adequate translation
Επηρεασμένο από τη γενετική μετασχηματιστική γραμματική μοντέλο	Generative-influenced model of translation
Επικοινωνιακά επαρκές	Communicatively adequate
Επικοινωνιακές μεταφραστικές θεωρίες	Communicative translation theories
Επικοινωνιακή ανταλλαγή	Communicative transaction
Επικοινωνιακή λειτουργία των	Communicative function of the SL

στοιχείων της ΓΠ	
Επικοινωνιακή μετάφραση	Communicative translation
Επικοινωνιακή πράξη	Communicative act
Επικοινωνιακή προσέγγιση	Communicative approach
Επικοινωνιακός σκοπός	Communicative purpose
Επιλογή (μη υποχρεωτικές μεταβολές)	Option (non-obligatory changes)
Επιμέλεια κειμένων	Editing
Επιμήκυνση	Expansion (Berman)
Επίπεδα διήγησης/λόγου	Relative story/discourse level
Επίπεδο της διήγησης	Story level
Επίπεδο της περιόδου	Level of the sentence
Επίπεδο του λόγου	Discourse level
Επιρρήματα	Adverbs
Επιρρηματικός προσδιορισμός	Adverbial
Επιστημονικός κλάδος της μεταφρασεολογίας	Discipline of translation studies
Επιτήδευση	Affectation
Επιτονισμός	Stress
Επιφανειακές δομές	Surface structure
Επιφωνήματα	Speech markers
Επιχώρια μετάφραση	Domesticating (Venuti)
Επιχώρια μεταφραστική στρατηγική	Domestication (Venuti)
Επιχώρια στρατηγική	Domestication
Επιχώριες πολιτιστικές αξίες	Domesticating cultural values (Venuti)
Εργαλειακή μετάφραση	Instrumental translation (Nord)
Εργαστήρια ανάγνωσης	Reading workshops'
Εργαστήρια μετάφρασης	Translation workshops'
Ερμηνεία των γλωσσικών σημείων	Interpretation of verbal signs
Ερμηνευτική	Hermeneutics
ερμηνευτική κίνηση	Hermeneutic motion
Ερωτηματικές αντωνυμίες	Interrogatives
Εστιασμένη στη μετάφραση συγκριτική λογοτεχνία	Translation-focused comparative literature
Ετερογενής λόγος	Heterogeneous discourse
Ετυμολογική φυσική σημασία	Etymological physical meaning
Ευγλωττία	Fluency
Ευφημιστικές μεταφράσεις	Euphemistic translations
Εφαρμοσμένα αναλυτικά παραδείγματα	Practice case studies
Εφαρμοσμένη γλωσσολογία	Applied linguistic
Z	
Ζεύγος γλωσσών	Pair of languages
H	
Ηγεμονική γλώσσα	Hegemonic language
Ηγεμονική διεθνής γλώσσα	Hegemonic international language
Ηθική νόρμα	Ethical norm (Chesterman)
Ηχητικά πρότυπα	Sound patterns

Θ

Θεματική ανάλυση	Thematic analysis
Θεματική δόμηση	Thematic structure
Θεματική δυναμική	Theme-dynamic
Θεωρητικά μοντέλα	Theoretical models
Θεωρητικοί της πολιτιστικής προσέγγισης	Cultural theorists
Θεωρία της δράσης	Action theory (Holz-Mänttari)
Θεωρία της επικοινωνίας	Communication theory (Holz-Mänttari)
Θεωρία της μετάφρασης	Translation theory
Θεωρία της μεταφραστικής δράσης	Theory of translation action (Holz-Mänttari)
Θεωρία της πρόσληψης	Reception theory
Θεωρία του πολυσυστήματος	Polysystem theory (Even-Zohar)
Θεωρία του σκοπού	Skopos theory (Vermeer)
Θεωρία των συστημάτων	Systems theory
Θεωρίες με κριτήριο την κατάταξη	Rank-restricted theories
Θεωρίες με κριτήριο το είδος του κειμένου	Text-type restricted theories
Θεωρίες με κριτήριο το μέσο	Medium-restricted theories
Θεωρίες με κριτήριο το πεδίο	Area-restricted theories
Θεωρίες με κριτήριο το πρόβλημα	Problem-restricted theories
Θεωρίες με κριτήριο το χρόνο	Time-restricted theories
Θεωρίες των συστημάτων	Systems theories

I

Ιδεατή	Ideational
Ιδεατή μετάφραση	Translation ideal
Ιδεολογική κυριαρχία	Ideological dominance
Ιδεολογική συνιστώσα (Λεφίβερ)	Ideological component (Lefevere)
Ιδιόλεκτος	Idiolect
Ιδιωματισμοί	Idioms
Ιεραρχικές γλωσσικές μονάδες	Hierarchical linguistic units
Ιεραρχική δόμηση	Hierarchical structuring
Ισοδυναμία	Equivalence
Ισοδυναμία στα επίπεδα της γλώσσας/κειμένου, του λεκτικού και του είδους	Equivalence at the level of language/text, register and genre (House)
Ισοδυναμία στο επίπεδο του κειμένου	Equivalence at text level (Reiss)
Ισοδυναμία της σημασίας	Equivalence in meaning
Ισοδύναμο αποτέλεσμα	Equivalent effect
Ιστοριογραφία	Historiography

K

Καθαρή γλώσσα	Pure language
Καθομιλουμένης	Colloquialisms
Κανόνας της πιστότητας	Fidelity rule
Κανόνας της συνεκτικότητας	Coherence rule

Κανόνες φραστικής δομής	Phrase-structure rules
Κανονικοποιημένα λογοτεχνικά κείμενα	Canonized literature
Κατά γράμμα	Letter
Κατά λέξη	Literal
Κατά λέξη μεταφορά	Literal transfer
Κατά λέξη μετάφραση	Literal translation
Κατανοητές κειμενικές μονάδες	Comprehensible textual unit
Κατάσταση	Situation
Καταστροφή ή εξωτικοποίηση των τοπικών ιδιωμάτων	Destruction of vernacular networks or their exoticization (Berman)
Καταστροφή των γλωσσικών συστηματοποιήσεων	Destruction of linguistic patternings (Berman)
Καταστροφή των εκφράσεων και των ιδιοματισμών	Destruction of expressions and idioms (Berman)
Καταστροφή των λανθανόντων σημασιολογικών δικτύων	Destruction of underlying networks of signification (Berman)
Καταστροφή των ρυθμών	Destruction of rhythms (Berman)
Κατάτμηση	Division
Κειμενικά μέσα (ο όρος υποδηλώνει: τη θεματική δυναμική, την προτασιακή σύνδεση και την εικονική σύνδεση) βλ. Theme-dynamic, Clausal linkage, Additive, Adversative, Iconic linkage	Textual means (House)
Κειμενικές κατηγορίες	Text varieties
Κειμενικές λειτουργίες	Text functions
Κειμενική (μία εκ των τριών μεταλειτουργιών) βλ. metafunctions, interpersonal, ideational	Textual
Κειμενική ανάλυση	Text analysis (Nord)
Κειμενική αυθεντία	Textual authority
Κειμενική ισοδυναμία	Textual equivalence
Κειμενική μεταλειτουργία	Textual metafunction
Κειμενική φυσιογνωμία	Textual profile
Κειμενικό ισοδύναμο	Textual equivalent
Κειμενικό νόημα	Textual meaning
Κειμενικο-γλωσσολογικό μοντέλο	Text-linguistic model
Κειμενικοί δείκτες	Discourse markers
Κείμενο πηγή ή ΚΠ	Source text or ST
Κειμενογλωσσικές νόρμες	Textual-linguistic norms
Κειμενογλωσσολογία	Text linguistics
Κειμενογλωσσολογική προσέγγιση	Text-linguistic approach
Κείμενο-στόχο ή ΚΣ	Target text or TT
Κεντρικός πυρήνας	Kernel
Κεντρικός πυρήνας της φράσης	Kernel sentence
Κλητική λειτουργία	Appellative function
Κλιτικός ρηματικός τύπος	Subject-inflected verb form
Κλιτός ρηματικός τύπος	Inflected verb form
Κοινότητες λόγου	Discourse communities

Κοινωνική διάλεκτο	Social dialect
Κοινωνική νόρμα	Social norm (Chesterman)
Κοινωνικοπολιτιστικές πιέσεις	Sociocultural pressures
Κοινωνικοπολιτιστικές συνθήκες	Sociocultural conditions
Κοινωνικοπολιτιστική παράμετρος	Sociocultural factor
Κοινωνικοπολιτιστικό περιβάλλον	Sociocultural environment
Κοινωνικοπολιτιστικό πλαίσιο	Sociocultural context / Sociocultural framework
Κοινωνικοπολιτιστικοί συντελεστές	Sociocultural factors
Κοινωνιογλωσσολογικές επενέργειες του λόγου	Sociolinguistic implications of discourse
Κοινωνιόλεκτος	Sociolect
Κοινωνιομεταφρασεολογία	Socio-translation studies
Κουλτούρα	Culture
Κουλτούρα πηγή	Source-culture
Κουλτούρα στόχος	Target culture
Κουλτούρα συγγενικών σχέσεων	Kinship culture
Κυρίαρχες πολιτιστικές αξίες	Dominant cultural values
Κυρίαρχη ποιητική (Λεφίβερ)	Dominant poetics (Lefevere)
Κωδικοποίηση	Encoding

Λ

Λειτουργία	Function
Λειτουργίες της γλώσσας	Language function
Λειτουργικά επαρκές	Functionally adequate
Λειτουργικά επαρκές αποτέλεσμα	Functionally adequate result
Λειτουργικά συναφές	Functionally relevant
Λειτουργικές αλλαγές	Functional shifts
Λειτουργικές αναλύσεις	Functional analyzes
Λειτουργικές θεωρίες	Functional theories
Λειτουργικές νόρμες	Operational norms (Toury)
Λειτουργική	Functional
Λειτουργική γραμματική	Functional grammar
Λειτουργική ιεραρχία	Functional hierarchy
Λειτουργική ισοδυναμία	Functional equivalence
Λειτουργική πιστότητα	Functional constancy
Λειτουργική προσέγγιση	Functional approach
Λειτουργικό κείμενο	Operative text
Λειτουργικό πλαίσιο	Functional context
Λειτουργικότητα	Functionality / Operativity
Λεκτικό (στοιχείο του συστημικού πλαισίου)	Register
Λεκτικό όπλο	Verbal weapon
Λέξεις που δηλώνουν βαθμό συγγένειας	Kinship markers
Λέξη	Word
Λέξη προς λέξη (κατά λέξη)	Word for word
Λεξικό	Lexis
Λεξικογραμματικά στοιχεία	Lexicogrammatical patterns
Λεξιλογικά εκφραστικά μέσα	Wording
Λεξιλογικά μέσα	Lexical means

Λεξιλογικά πιστή μετάφραση	Close lexical translation
Λεξιλογικά στοιχεία	Lexical items
Λεξιλογικές αντιστοιχίες	Lexical correspondences
Λεξιλογικές επιλογές	Lexical choices
Λεξιλογικές μορφές	Lexical forms
Λεξιλογική μονάδα	Lexicological unit
Λεξιλογική ποικιλία	Lexical variation
Λεξιλογική συνοχή	Lexical cohesion
Λεξιλογικό επίπεδο	Lexical level
Λεξιλόγιο	Lexic / Lexicon
Λογοπαίγνια	Plays on words
Λόγος	Discourse
Λογοτεχνικές συμβάσεις	Literary conventions
Λογοτεχνική μεταφορά	Literary transfer
Λογοτεχνική μετάφραση	Literary translation
Λογοτεχνική παιδεία	Literary scholarship
Λογοτεχνικό πολυσύστημα	Literary polysystem
Λογοτεχνικό σύστημα	Literary system
Λογοτεχνικούς μηχανισμούς (Λεφήβρ)	Literary devices (Lefevere)
M	
Μακροδομή	Macrostructure
Μακροδομικό μοντέλο	Macrostructural model
Μακροεπίπεδο	Macro-level (Lambert and van Gorp)
Μεθοδολογία της περιγραφικής μεταφρασεολογίας	Methodology for descriptive translation
Μειονοτική γλώσσα	Minority language
Μειονοτική μετάφραση	Minoritizing translation
Μεμονωμένες λέξεις	Individual words
Μεριστικές προτάσεις	Cleft sentences
Μετά-αποικιοκρατικές θεωρήσεις	Postcolonial studies
Μετά-αποικιοκρατικές θεωρίες	Postcolonial translation theories
Μετα-αποικιοκρατική θεώρηση	Post-colonialism
Μετα-αποικιοκρατικό μεταφρασεολογικό ρεύμα	Postcolonial movement in translation
Μεταβατικές διαδικασίες	Transitive processes
Μεταβατικότητα	Transitivity
Μεταγλώσσα	Metalinguistic situation
Μεταγλωσσικά πλαίσια	Metalinguistic experience
Μεταγλωσσικά προαπαιτούμενα	Metalinguistics requirements
Μεταγλώττιση κινηματογραφικών ταινιών	Film rewrites
Μεταγραφή	Rewriting
Μεταδομισμός	Poststructuralism
Μεταδομιστικές έννοιες της ρητορικής	Poststructuralist concepts of rhetoric
Μεταδομιστική προσέγγιση	Poststructuralist approach
Μετακείμενα	Metatexts (Lambert and van Gorp)
Μεταλειτουργίες	Metafunctions
Μετάλλαξη	Mutation / Transmutation
Μεταποιήσεις	Translationese

Μετασχηματιστικό γραμματικό μοντέλο	Transformational grammar model
Μετασχηματιστικούς κανόνες	Transformational rules
Μετατόπιση (των κειμένων)	Transposition / Dislocature of texts
Μετατοπιστική μεταφραστική στρατηγική	Dislocatory translation practice
Μετατροπία	Modulation
Μεταφορά	Metaphor
Μεταφορά διαπολιτιστικών στοιχείων / διαπολιτιστική μεταφορά	Intercultural transfer
Μεταφορική σημασία	Metaphorical meaning
Μεταφράζειν	Translating
Μεταφράσεις κινηματογραφικών ταινιών	Film adaptations
Μεταφράσεις που διατηρούν τη λειτουργία	Function-preserving translations (Nord)
Μεταφρασεολογία	Translation studies
Μεταφρασεολογική έρευνα	Translation research
Μεταφρασεολογική κοινότητα	Translation-studies community
Μεταφρασεολόγοι	Scholars
Μετάφραση	Metaphrase
Μετάφραση	The practice of translating
Μετάφραση	Translation
Μετάφραση (η) ως πολιτιστική μεταφορά	Translation as cultural transfer
Μεταφρασιμότητα	Translatability
Μετάφρασμα	Translatum
Μεταφραστής	Translator
Μεταφραστικές αλλαγές ή μεταβολές	Translation shifts
Μεταφραστικές διαδικασίες	Translation procedures
Μεταφραστικές κειμενικές λειτουργίες (ο όρος που χρησιμοποιεί η Χολτζ-Μενττέρι για την παραγωγή του ΚΣ)	Translational text operations (Holz-Mänttari)
Μεταφραστικές νόρμες	Translational norms
Μεταφραστικές τεχνικές	Translation techniques
Μεταφραστική αλλαγή	Shift of translation
Μεταφραστική διαδικασία	Translation process
Μεταφραστική δράση	Translational action
Μεταφραστική εντολή	Translation commission
Μεταφραστική επάρκεια	Adequacy of translation
Μεταφραστική ισοδυναμία	Translation equivalence
Μεταφραστική καταλληλότητα	Translation appropriateness
Μεταφραστική κουλτούρα	Translation culture
Μεταφραστική κριτική	Translation criticism
Μεταφραστική μονάδα	Unit of translation
Μεταφραστική οδηγία	Translation brief
Μεταφραστική πολιτική	Translation policy
Μεταφραστική πρακτική	Practice of translation / Translation practice
Μεταφραστική πράξη	Translation act

Μεταφραστική στρατηγική	Translation strategy
Μεταφραστικό ισοδύναμο	Translation equivalent
Μεταφραστικό προϊόν	Translation product
Μεταφραστικός σκοπός	Translation skopos
Μεταφραστικό σχέδιο	Translation project
Μεταφραστικών προτύπων	Translation patterns
Μη εύγλωττο	Non-fluent
Μη κανονικοποιημένα λογοτεχνικά κείμενα	Non-canonized literature
Μη λεκτικά σημειακά συστήματα	Non-verbal sign systems
Μη λεκτικά στοιχεία	Non-verbal elements
Μη μεταφράσιμο	Untranslatable
Μήνυμα	Message
Μητρικές νόρμες	Matricial norms
Μηχανική μετάφραση	Machine translation
Μία νοητική μονάδα	Single unit of thought
Μικροδομή	Microstructure
Μικροδομικές αλλαγές	Microstructural shifts
Μικροδομικό επίπεδο	Microstructural level
Μικροεπιπεδικά γλωσσικά γνωρίσματα	Microlevel features in the TT
Μικροεπίπεδο	Microlevel
Μίμηση	Imitation
Μονάδα	Unit
Μονάδα προς μονάδα ισοδυναμία	One-to-one equivalence
Μονάδες του (γλωσσικού) κώδικα-κωδικές μονάδες	Code units
Μοντέλο (της Χάους) για την αποτίμηση της ποιότητας των μεταφράσεων	Model of translation quality assessment (House)
Μοντέλο ανάλυσης του λεκτικού του Χάους	House's register analysis model
Μοντέλο ανάλυσης του λόγου	Model of discourse analysis
Μοντέλο κειμενικής ανάλυσης	Text analysis model (Nord)*****
Μοντέλο λειτουργικής προοπτικής της πρότασης	Functional sentence perspective model (Baker)
Μοντέλο μεταφραστικής δράσης	Translational action model (Holz-Mänttari)
Μορφές του λόγου	Discourses
Μορφή	Form
Μόρφημα	Morpheme
Μορφηματικούς κανόνες	Morphemic rules
Μορφικά αντίστοιχη	Formal correspondent
Μορφική αντιστοιχία	Formal correspondence / Formal equivalence
Μορφική ισοδυναμία	Formal equivalence
N	
Νεολογισμός	Neologism
Νεωτερικό λογοτεχνικό είδος	Innovative literary type

Νόημα	Meaning
Νοητική μονάδα	Unit of thought
Νόμος αυξανόμενης τυποποίησης	Law of growing standardization (Toury)
Νόμος της παρείσφρησης	Law of interference (Toury)
Νόρμα της επικοινωνίας	Communication norm (Chesterman)
Νόρμα της υπευθυνότητας	Accountability norm (Chesterman)
Νόρμα των σχέσεων	Relation norm (Chesterman)
Νόρμες	Norms
Νόρμες του προϊόντος	Product norm (Chesterman)
Νουβέλες	Novels
Ξ	
Ξενικά στοιχεία	Foreignizing elements
Ξενική μέθοδος	Foreignizing method
Ξενική μετάφραση	Foreignizing translation (Venuti)
Ξενική μεταφραστική στρατηγική	Foreignization (Venuti)
Ξενικότητα	Foreignness
Ξενικότητα	Foreignness
Ξενικότητα (μιας μετάφρασης)	Foreignness of a translation
Ο	
Οικονομική συνιστώσα (Λεφήβρ)	Economic component (Lefevere)
Ομάδα	Group
Ομάδες γλωσσών	Group of languages
Ομοιοκαταληξίες	Rhymes
Ονοματοποιημένος τύπος	Nominalized form
Οπαδοί του λειτουργισμού	Functionalists
Οπτικοακουστικά κείμενα	Audiomedial texts (Reiss)
Ορολογία	Terminology
Όρος	Term
Π	
Παγιωμένες εκφράσεις	Collocations / Fixed expressions
Παθητική δομή	Passive structure
Παθητική φωνή	Passive
Παθητικός ρηματικός τύπος	Passive verbal form
Παραμορφωτικές δυνάμεις	Deforming forces
Παράφραση	Paraphrase
Παροιμίες	Proverbs
Παρωδία	Pastiche
Παρωχημένη βρισιά	Archaic insult
Παρωχημένο ύφος	Slight archaism
Πεδίο (ένα από τα τρία μεταβλητά στοιχεία που περιλαμβάνονται στο λεκτικό) βλ. tenor, mode	Field
Πεζός λόγος	Prose
Περιγραφικές αναλύσεις	Descriptive studies
Περιγραφική	Descriptive
Περιγραφική θεωρία της μετάφρασης	Descriptive translation theory

Περιγραφική μεταφρασεολογία	Descriptive translation studies (DTS)
Περιγραφική μεταφρασεολογία	DTS
Περιγραφική προσέγγιση	Descriptive approach
Περιγραφική σύγκριση	Descriptive comparison
Περιγραφική σχολή	Descriptive school
Περιγραφικό μοντέλο	Descriptive model
Περιεκτικότητα	Density
Περιεχόμενο	Content
Περίοδος	Clause
Περιφερειακή λογοτεχνία	Peripheral literature (Even-Zohar)
Πίεση στις πολιτιστικές αξίες	Ethnodeviant pressure
Πιστή μετάφραση	Faithful translation
Πιστότητα	Faithfulness / Fidelity
Πληροφοριακή δόμηση	Information structure
Πληροφοριακή δυναμική	Information dynamics
Πληροφοριακή λειτουργία	Informative function
Πληροφοριακό κείμενο	Informative text
Πνεύμα	Spirit
Πνευματικά δικαιώματα	Copyright assignation / Royalty payments
Ποίηση / ποιητικός λόγος	Poetry
Ποιητικά-αισθητικά κείμενα	Poetic-aesthetic texts
Ποιό ενεργείας	Aspect
Ποιοτική εκπτώχευση	Qualitative impoverishment (Berman)
Πολιτικές οντότητες	Political entities
Πολιτισμολογικές θεωρήσεις	Cultural studies
Πολιτιστικά λεξιλογικά στοιχεία	Culture-specific lexical items
Πολιτιστικά περιβάλλοντα	Cultural settings
Πολιτιστικά συστήματα	Cultural systems
Πολιτιστικές διαδικασίες	Cultural procedures
Πολιτιστικές διαφορές	Cultural difference
Πολιτιστικές στάσεις	Cultural attitudes
Πολιτιστικές συνέπειες	Cultural implications
Πολιτιστική ανάλυση	Cultural analysis
Πολιτιστική αναφορά	Cultural reference
Πολιτιστική διάδραση	Cultural interface
Πολιτιστική διάσταση της μετάφρασης	Cultural aspect of translation
Πολιτιστική ηγεμονία	Cultural hegemony (Venuti)
Πολιτιστική θεώρηση	Cultural theory
Πολιτιστική μετατόπιση	Cultural dislocation
Πολιτιστική συνδήλωση	Cultural connotation
Πολιτιστικό περιβάλλον	Cultural environment
Πολιτιστικό πλαίσιο	Cultural context / Cultural framework /
Πολιτιστικό στοιχείο	Cultural element
Πολιτιστικό φίλτρο	Cultural filter (House)
Πολιτιστικοί ιδιωματισμοί	Cultural idioms
Πόλος της πιστότητας στη μορφή	Pole of faithfulness of form
Πόλος της πιστότητας στο περιεχόμενο	Pole of faithfulness of content
Πολυσύστημα	Polysystem (Even-Zohar)
Ποσοτική εκπτώχευση	Quantitative impoverishment (Berman)
Πραγματικές μεταφραστικές συνθήκες	Real-world translation conditions

Πραγματολογία	Pragmatics
Πραγματολογική ανάλυση	Pragmatic analysis
Πραγματολογική ανάλυση	Pragmatic level analysis (Baker)
Πραγματολογική ανάλυση του λόγου	Discourse and pragmatic analysis (Baker)
Πραγματολογική διάσταση	Pragmatic dimension
Πραγματολογική εξαγωγή συμπερασμάτων	Pragmatic inference
Πραγματολογική παράμετρος	Pragmatic factor
Πραγματολογική πληροφορία	Pragmatic information
Πραγματολογικό	Pragmatic
Πραγματολογικό επίπεδο	Pragmatic level
Πραγμάτωση των γλωσσικών λειτουργιών στο επιφανειακό επίπεδο	Surface-level realizations of the linguistic Functions
Πρακτική κριτική προσέγγιση	Practical criticism approach
Πράξη διαπολιτισμικής επικοινωνίας	Act of intercultural communication
Προγλωσσολογική περίοδος της μετάφρασης	Pre-linguistics period of translation
Προκαταρκτικά δεδομένα	Preliminary data (Lambert and van Gorp)
Προκαταρκτικές νόρμες	Preliminary norms (Toury)
Πρόκληση συμπεριφορικών αντιδράσεων (κλητική λειτουργία, σκοπός να πείσει τον δέκτη του κειμένου να δράσει με έναν συγκεκριμένο τρόπο. Το είδος του κειμένου χαρακτηρίζεται λειτουργικό)	Inducing behavioural responses (Reiss), (Text type: Operative)
Προσανατολισμένη στη γλώσσα-στόχο περιγραφική μεταφρασεολογία	Target-oriented descriptive translation studies
Προσανατολισμένη στη διαδικασία ΠΜ	Process-oriented DTS
Προσανατολισμένη στη λειτουργία ΠΜ	Function oriented DTS
Προσανατολισμένη στη μετάφραση κειμενική ανάλυση	Translation-oriented text analysis (Nord)
Προσανατολισμένη στη μετάφραση κειμενική ανάλυση	Translation-oriented text analysis (Nord) *****
Προσανατολισμένη στο ΚΣ	Target-organized
Προσανατολισμένη στο λόγο προσέγγιση	Discourse-oriented approach
Προσανατολισμένη στο προϊόν ΠΜ (περιγραφική μεταφρασεολογία)	Product oriented DTS
Προσανατολισμένο στο ΚΠ	ST-oriented
Προσανατολισμένο στο ΚΣ	TT-oriented
Προσαρμογή	Adaptation
Προσαρμοστική μέθοδος (η μετάφραση χρειάζεται να χρησιμοποιεί αυτή τη μέθοδο και να δημιουργεί ένα ισοδύναμο αποτέλεσμα)	Adaptive method (Reiss)
Προσαρτιστική μετάφραση	Annexationist translations (Berman)
Προσδοκώμενες νόρμες	Expectancy norms (Chesterman)
Προσωδία	Prosody

Πρόταση	Sentence
Προτασιακή δομή	Sentence structure
Προτασιακή σύνδεση (συμπλεκτική και εναντιωματική) βλ. Additive, adversative	Clausal linkage
Πρωτότυπο κείμενο	Original text
Ρ	
Ρήμα	Verb
Ρηματικό σύνολο	Rheme
Ρηματικοί τύποι	Verb types
Ρηματικός τύπος στην οριστική	Declarative sentence
Ρητορικής διάστασης	Oral rhetoric
Ρυθμός	Rhythm
Ρυθμός ομιλίας	Speech rythms
Σ	
Σημαινόμενο	Signified
Σημαίνον	Signifier
Σημασία	Meaning
Σημασιολογία	Semantics / Meaning
Σημασιολογία του λόγου	Discourse semantics
Σημασιολογικά	Semantically
Σημασιολογικά γνωρίσματα	Signifying features
Σημασιολογικά συνδεόμενες ομάδες	Semantically linked groups
Σημασιολογικές αλλαγές	Semantic shifts
Σημασιολογικές μεταβολές	Semantic change
Σημασιολογική διαδικασία	Signifying process
Σημασιολογική δομική ανάλυση	Semantic structure analysis
Σημασιολογική ισοδυναμία	Equivalence of meaning / Semantic equivalence
σημασιολογική μετάφραση	Semantic translation
Σημασιολογική σχέση	Semantic relationship
Σημασιολογικός όρος	Semantic term
Σημειακά συστήματα (γλώσσες)	Sign systems (languages)
Σημειολογικές επενέργειες του λόγου	Semiotic implications of discourse
Σημειολογική διάσταση	Semiotic dimension
Σημειολογική λειτουργία	Semiotic function
Σημειολογικό επίπεδο	Semiotic level
Σημειολογικό επίπεδο του κειμένου	Semiotic level of the text
Σημειολογικό επίπεδο του λόγου	Semiotic level of discourse
Σημειολογικό επίπεδο του συγκεκριμένου και του λόγου	Semiotic level of context and discourse (Hatim & Mason)
Σημειολογικό πλέγμα	Semiotic web
Στατικές γλωσσολογικές τυπολογίες	Static linguistic typologies
Στατική αντιπαραβολική γλωσσολογική προσέγγιση	Systematic contrastive linguistic approach
Στατική γλωσσολογική ανάλυση	Static linguistic analysis
Στατικό γλωσσικό φαινόμενο	Static linguistic phenomenon
Στίξη	Punctuation

Στοιχειώδους ανάλυσης	Componential analysis
Στροφή στις πολιτιστικές σπουδές	Cultural turn
Συγγραφική δημιουργία	Authorship
Συγκαλυμμένη εκδοχή	Covert version
Συγκαλυμμένη λειτουργική ισοδυναμία	Covertly functional equivalence
Συγκαλυμμένη μετάφραση	Covert translation
Συγκείμενο	Context / Co-text
Συγκεκριμένες μεταφραστικές μέθοδοι	Specific translation methods
Συγκινησιακή (συνδηλωτική) σημασία	Emotive (connotative) meaning
Συγκριτική ανάλυση	Contrastive analysis
Συγκριτική ανάλυση του ΚΠ και του ΚΣ	Comparative ST-TT analysis
Συγκριτική γλωσσολογική προσέγγιση	Comparative linguistic approach
Συγκριτική λογοτεχνία	Comparative literature
Συγκριτική πραγματολογική ανάλυση	Comparative pragmatics studies
Συγκριτική υφολογική ανάλυση	Comparative stylistic analysis
Συγκριτική φιλολογία	Comparative literature
Συγκριτικό μοντέλο	Comparative model
Συγχρονική ανάλυση	Synchronic analysis
Συμβάσεις του λόγου	Discourse conventions
Συμπλεκτική βλ. causal linkage	Additive
Συμπληρωματική μέθοδος (την απαιτούν τα οπτικοακουστικά κείμενα, καθώς συμπληρώνουν τις λέξεις με εικόνες και μουσική)	Supplementary method (Reiss)
Συναισθηματικά φορτισμένες λέξεις	Emotive lexis
Συναρθρωτές	Connectors
Συνάφεια	Relevance
Συνδήλωση	Connotation
Συνδηλωτική αξία	Connotative value
Συνεκτικά στοιχεία	Cohesive elements
Συνεκτικό	Coherent
Συνεκτικοί δεσμοί	Cohesive ties
Συνεκτικοί συνδετικοί κρίκοι	Cohesive links
Σύνθεμα μηνύματος-πομπού	Message-transmitter compound
Συνιστώσα της θέσης (Λεφίβρ)	Status component (Lefevere)
Συνολική επικοινωνιακή στρατηγική	Overall communicative strategy
Συνοπτική μετάφραση	Summary translation
Συνοχή	Cohesion
Συνοχή του ανώτερου επιπέδου	Higher-level cohesion
Συντακτικά μέσα	Syntactic means
Συντακτική δομή	Sentence construction / Syntactic structure
Συντακτική-πραγματολογική μετατροπή	Syntactic-pragmatic modulation
Συντακτική-πραγματολογική τροποποίηση	Syntactic-pragmatic modification
Συντακτική-σημασιολογική τροποποίηση	Syntactic-semantic modification
Συντακτικό επίπεδο	Syntactic level

Σύνταξη	Syntax
Συνωνυμική σχέση	Synonymic relationship
Σύστημα κειμενικής παραμόρφωσης	System of textual deformation (Berman)
Σύστημα λειτουργιών λογοτεχνικής τάξης (Tyhjanov)	System of function of the literary order
Συστημικά μοντέλα	Systematic model
Συστημική	Systemic
Συστημική λειτουργική γραμματική	Systemic functional grammar (Halliday)
Συστημική λειτουργική προσέγγιση	Systemic functional approach
Συστημικό λειτουργικό μοντέλο	Systemic functional model (Halliday)
Συστημικό περιεχόμενο	Systemic context (Lambert and van Gorp)
Συστημικό πλαίσιο	Systemic framework
Σχέσεις ισχύος	Power relations
Σχηματιστικά στοιχεία	Ideational component
Σχηματιστική (μία εκ των τριών μεταλειτουργιών) βλ. metafunctions, interpersonal, textual	Ideational
Σχηματιστική λειτουργία	Ideational function
Σχηματιστικό νόημα	Ideational meaning
Σχολή της Χειραγώγησης	Manipulation School
Σχόλια	Commentaries

T

Ταυτόχρονη	Simultaneous
Τεκμηριωτική μετάφραση	Documentary translation (Nord)
Τεχνικό κείμενο	Technical text
Τεχνικός όρος	Technical term
Τόνος	Tone
Τόνος (ένα από τα τρία μεταβλητά στοιχεία που περιλαμβάνονται στο λεκτικό) βλ. field, mode	Tenor
Τοπικά γλωσσικά πρότυπα	Local language patterns
Τοπική διάλεκτο	Regional dialect
Τοπική ομιλία	Local speech
Τροπικά ρήματα	Modal verbs
Τροπικότητα	Modality
Τροποποίηση	Modification
Τρόπος (ένα από τα τρία μεταβλητά στοιχεία που περιλαμβάνονται στο λεκτικό) βλ. tenor, field	Mode
Τυπικά γλωσσικά κριτήρια	Formal linguistic criteria

Y

Υβριδικά κείμενα (κείμενα που μπορούν να ανήκουν σε παραπάνω από έναν τύπο κειμένου. Π.χ. μία βιογραφία είναι ταυτόχρονα και πληροφοριακό και εκφραστικό κείμενο)	Hybrid types
Υπερεθνικός	Transnational

Υπερθέματα	Transemes
Υπερθετικός βαθμός / υπερθετικοί τύποι	Superlatives
Υπερκειμενική μετάφραση	Hypertextual translation (Berman)
Υπερμετάφραση	Overtranslation
Υπερτεμαχιακά φαινόμενα (επιτονισμός, ρυθμός, υφολογική στίξη)	Suprasegmental features
Υποδήλωση	Implicature
Υποθετικός αμετάβλητος συντελεστής	Hypothetical intermediate invariant
Υποκείμενη δομή	Underlying structure
Υποκειμενικότητα	Subjectivity
Υποτακτική	Subjunctive
Υποτακτική έγκλιση	Reported speech
Υφολογία	Stylistics
Υφολογικά	Stylistically
Υφολογικά γνωρίσματα	Stylistic features
Υφολογικά μέσα	Stylistic means
Υφολογικές ιδιαιτερότητες	Stylistic peculiarities
Υφολογικές παραλλαγές	Variation in style
Υφολογική διάταξη	Stylistic arrangement
Υφολογική ισοδυναμία	Stylistic equivalence
Υφολογική παράμετρος	Stylistic consideration
Υφολογική στίξη	Stylistic punctuation
Υφος	Style

Φ

Φατικές πληροφορίες	Factual information
Φατική λειτουργία (η τέταρτη λειτουργία που προσθέτει η Νόρντ, πέρα από τις τρεις της Ράις, η οποία καλύπτει εκείνη τη διάσταση της γλώσσας που χρησιμοποιείται όταν δημιουργούνται ή διατηρούνται σχέσεις ανάμεσα στα μέρη που συμμετέχουν στη επικοινωνία)	Phatic function (Nord)
Φεμινιστική μεταφραστική θεωρία	Feminist translation theory
Φορμαλιστικό μοντέλο	Formalist model
Φυσικότητα	Naturalness
Φωνηματική ομοιότητα	Phonemic similarity
Φωνολογία	Phonology
Φωνολογικοί κανόνες	Phonological rules

X

Χρήστης	User
Χρήστης του ΚΣ	TT user
Χρονικός προσδιορισμός	Time adjunct
Χωρική μετατόπιση	Spatial dislocation

Ψ

Ψευδαίσθηση διαύγειας

Illusion of transparency

Επίλογος-Σχόλια

10. Επίλογος¹⁰

10.1 Ο “Δεκάλογος του Έλληνα ορολόγου”

Κλείνοντας αυτήν την εργασία θα αναφερθούμε στους ονοματοθέτες κάθε συγκεκριμένου τομέα ή θεματικού πεδίου, στα μέλη των Επιτροπών/Ομάδων που καλούνται να επιλύσουν τα προβλήματα της σύγχρονης Ελληνικής Ορολογίας έχοντας πολλές φορές όχι μόνο ελάχιστη βοήθεια αλλά και ελάχιστο χρόνο στη διάθεσή τους. Οι ακόλουθες διαπιστώσεις/επισημάνσεις θα μπορούσαν να τους φανούν χρήσιμες αποτελώντας το Δεκάλογο του Έλληνα Ορολόγου.

1. Η μία και ενιαία Ελληνική Γλώσσα (από τον Όμηρο μέχρι σήμερα) έχει τον πλούτο να περιγράψει λεπτές αποχρώσεις και να καλύψει διαστάσεις που ίσως είναι αδύνατο να εκφραστούν τέλεια σε άλλες γλώσσες. Αυτό που χρειάζεται είναι επίμονη και – πολλές φορές – επίπονη αναζήτηση στις υπάρχουσες πηγές με σύγχρονα μέσα και εφαρμογή των σύγχρονων αρχών και μεθόδων ορολογίας.

2. Το βάθος και το πλάτος της αναζήτησης για τη δημιουργία κατάλληλου ελληνικού όρου είναι ευθέως ανάλογο του διατιθέμενου χρόνου που δυστυχώς είναι μικρός και μικραίνει όλο και περισσότερο.

3. Με γλώσσα-πηγή την Ελληνική (όταν δηλαδή η γλώσσα στην οποία πρόκειται να ονοματοδοτηθεί μια νέα έννοια για πρώτη φορά στον κόσμο είναι τα Ελληνικά) πρέπει να τεθεί στη διάθεσή μας ο ορισμός της έννοιας μέσω άλλων εννοιών που είναι ήδη γνωστές. Το έργο μας τότε είναι η επιλογή κατάλληλου μηχανισμού σχηματισμού και η πρωτογενής δημιουργία ελληνικού όρου.

4. Με γλώσσα-στόχο την Ελληνική (όταν δηλαδή επιζητείται ελληνική απόδοση εισαγόμενου όρου με τον οποίο έχει πρωτογενώς ονοματοδοτηθεί μια νέα έννοια σε άλλη γλώσσα ως γλώσσα-πηγή) τα πλήρη στοιχεία που μπορούμε να έχουμε στη διάθεσή μας είναι:

- ο ορισμός της έννοιας μέσω άλλων εννοιών που είναι ήδη γνωστές,
- ο ξενόγλωσσος όρος και

¹⁰ Βαλεοντής, Κ., 1ο Συνέδριο Ελληνική Γλώσσα και ορολογία, Αθήνα – 30, 31 Οκτωβρίου & 1 Νοεμβρίου 1997

- ο μηχανισμός σχηματισμού του ξενόγλωσσου όρου.

Η χρήση του Αναλογικού Κανόνα (σελ.12) έρχεται τότε να βοηθήσει το έργο μας: Ως πρώτο βήμα της αναζήτησής μας είναι η εφαρμογή ανάλογου μηχανισμού σχηματισμού προς εκείνον της γλώσσας πηγής.

5. Περίπτωση Μηχανισμού α: Σχηματίζουμε ελληνικό σύνθετο όρο από γνωστούς ελληνικούς όρους σε σωστή συντακτική σχέση μεταξύ τους η οποία αντανακλά τη λεκτική περιγραφή του ορισμού.

6. Περίπτωση Μηχανισμού β: Δημιουργούμε έναν ελληνικό όρο μεταφέροντας τον από άλλο θεματικό πεδίο και προσδίδοντας σ' αυτόν μία ακόμα σημασία, δηλαδή τη νέα έννοια.

7. Περίπτωση Μηχανισμού γ: Δημιουργούμε έναν ελληνικό όρο σχηματίζοντας μια νέα ελληνική λέξη (με σύνθεση και/ή παραγωγή) που δεν είχε χρησιμοποιηθεί ως τώρα.

8. Περίπτωση Μηχανισμού δ: Δημιουργούμε έναν ελληνικό όρο με δανεισμό του ξενόγλωσσου όρου ή του ισοδύναμου όρου άλλης γλώσσας ως γλώσσας πηγής και προσαρμογή του στο σύστημα της Ελληνικής Γλώσσας.

Σε μερικές περιπτώσεις επιτρέπεται και η απλή μεταγραφή του ξενόγλωσσου όρου στο ελληνικό αλφάβητο.

9. Ελλείπει ορισμού – ή έστω και λιγότερο αυστηρής περιγραφής – ή ελλείπει χρόνου για ανεύρεση ορισμού/περιγραφής μπορούν:

- να χρησιμοποιηθούν τα τυχόν υπάρχοντα συμφραζόμενα
- να χρησιμοποιηθεί τυχόν υπάρχουσα αντιστοιχία ισοδύναμων όρων και σε άλλες γλώσσες εκτός από τη γλώσσα πηγής.

Στην περίπτωση αυτή συχνά διαφαίνεται και ο μηχανισμός σχηματισμού του ξενόγλωσσου όρου και επομένως η χρήση του Αναλογικού Κανόνα μπορεί να βοηθήσει το έργο μας.

Αν δεν παρέχεται καμιά άλλη πληροφορία, εκτός από τον ξενόγλωσσο όρο και το σχετικό θεματικό πεδίο, τότε αν πρέπει να αποδώσουμε τον όρο (ενδεχομένως και με

εφαρμογή του Αναλογικού Κανόνα) θα το κάνουμε με πολύ μεγάλη επιφύλαξη και με σαφή επίγνωση ότι με την πρώτη ευκαιρία θα πρέπει να επανεξετάσουμε την απόδοση αφού αποκτήσουμε τα απαραίτητα προαναφερόμενα στοιχεία.

10. Τέλος, πρέπει να γίνει πεποιθήσή μας το “σύνθημα” : **Κι ένας αδόκιμος ελληνικός όρος είναι καλύτερος από καθόλου ελληνικό όρο.**

10.2 Σχόλια πάνω στη μετάφραση των όρων

Οι περιπτώσεις μηχανισμού α, β, γ, δ βρήκαν εφαρμογή κατά τη μετάφραση του βιβλίου από την Αγγλική στην Ελληνική. Πιο συγκεκριμένα:

Μηχανισμός α – Σύνθετος όρος από γνωστούς όρους:

Σχηματισμός περιφραστικού σύμπλοκου όρου (σύνθετου όρου) από γνωστούς όρους της γλώσσας-πηγή, σε συντακτική σχέση μεταξύ τους η οποία αντανακλά τη λεκτική περιγραφή του ορισμού.

π.χ. **Κατά λέξη** → Literal

Επιρρηματικός προσδιορισμός → Adverbial

Αναγνωστικό κοινό → Audience

Μηχανισμός β – Νέος όρος με μεταφορά από άλλο θεματικό πεδίο:

Δημιουργία ενός νέου όρου με μεταφορά όρου από άλλο θεματικό πεδίο. Αυτό σημαίνει απόδοση σε ήδη υπάρχοντα όρο μιας ακόμα σημασίας (μεταφορικής σημασίας), δηλαδή της νέας έννοιας.

π.χ. Translationese → **Μεταποιήσεις**

Mutation → **Μετάλλαξη**

Μηχανισμός γ – Νέος όρος με δημιουργία νεόκοπου απλού όρου:
Δημιουργία ενός νέου όρου με δημιουργία μιας νέας λέξης που δεν είχε χρησιμοποιηθεί ως τώρα στην υπόψη γλώσσα-πηγή.

π.χ. Intersystemic relations → **Διασυστημικές** σχέσεις

Μηχανισμός δ – Νέος όρος με δανεισμό όρου από άλλη γλώσσα:
Δημιουργία ενός νεολογισμού με δανεισμό όρου από άλλη γλώσσα, δηλαδή προσαρμογή ή μεταγραφή της εξωτερικής μορφής του όρου αυτού στο σύστημα της υπό εξέταση γλώσσας.

π.χ. Exoticizing translation → **Εξωτικίζουσα** μετάφραση

Differance → Διαφορά

Ειδικά για την μεταγραφή του differance σε διαφορά, θα ήθελα να αναφερθώ στο σχολιασμό του ιδίου του συγγραφέα, ο οποίος εξηγεί αυτήν την συνειδητή ορθογραφική μετατροπή.

«Ο όρος “différance” (διαφορά) είναι ίσως ο πιο σημαντικός από αυτούς που χρησιμοποιεί ο Ντερριντά: παίζει με τις δύο σημασίες του ρήματος “différer” (αναστέλλω και διαφέρω), καμία από τις οποίες δεν περικλείει απόλυτα τη σημασία του, ενώ η ορθογραφική αλλαγή (“différance” αντί για “difference”, διαφορά αντί για διαφορά) αποτελεί μια οπτική, αν και μη προφερόμενη, ένδειξη της θολότητας του σημαίνοντος και της αποδιάρθρωσης ή αναστολής της σημασίας».¹¹

¹¹ Βλ. Munday 2004: 271-272.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

&

ΠΗΓΕΣ

11. Βιβλιογραφία (βιβλία, άρθρα, λεξικά)

Munday, Jeremy (2000). *Introducing Translation Studies – Theories and Applications*. London: Routledge.

Munday, Jeremy (2004). *Μεταφραστικές Σπουδές - Θεωρίες και Εφαρμογές* (μτφ Φιλίππατος Άγγελος). Αθήνα: Μεταίχμιο.

Βαλεοντής, Κώστας Ε., (2005). *Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία, Ανακοινώσεις 5^{ου} συνεδρίου*. Αθήνα: Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας.

Βαλεοντής, Κώστας Ε., (2006). *Οι σύγχρονες διαγλωσσικές αρχές της Ορολογίας και η εφαρμογή τους στην ελληνική γλώσσα*. Σεμιναριακή διάλεξη στη Γ.Δ. Μετάφρασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Βρυξέλλες.

Βαλεοντής, Κώστας, (1997). «Ο Αναλογικός Κανόνας στην υπηρεσία της σύγχρονης Ελληνικής Ορολογίας». Στα Πρακτικά 1ου Συνεδρίου «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία». Αθήνα.

Κατσογιάννου, Μαριάννα & Ευθυμίου, Ελένη (2004). *Ελληνική Ορολογία: Έρευνα και Εφαρμογές*. Αθήνα: Καστανιώτης.

Κεντρωτής, Γιώργιος, (2000). *Θεωρία και Πράξη της Μετάφρασης*. Αθήνα: Δίαυλος.

Μπαμπινιώτης, Γεώργιος (1985). *Εισαγωγή στη σημασιολογία*. Αθήνα: Gutenberg.

Μπαμπινιώτης, Γεώργιος (2005). *Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας*. Αθήνα: Κέντρο Λεξικολογίας.

Μπατσαλιά, Φρειδερίκη (2001). *Περί Μεταφράσεως Σύγχρονες Προσεγγίσεις*. Αθήνα: Κατάρτι & Πανεπιστήμιο Αθηνών

Μπατσαλιά, Φρειδερίκη & Σελλά-Μάζη, Ελένη (1997). *Γλωσσολογική Προσέγγιση στη Θεωρία και τη Διδακτική της Μετάφρασης*. Αθήνα: Έλλην.

Φλώρος, Γεώργιος (2008). *Ορολογία της Μετάφρασης*. Αθήνα: Μεσόγειος

Πούγγουρας, Πέτρος (2006). Η συμβολή της Ορολογίας στη μετάφραση ειδικών κειμένων: το παράδειγμα μίας ορολογικής εργασίας με αντικείμενο την ειδική γλώσσα της Κρυπτολογίας. 1^η Συνάντηση Νέων Μεταφρασεολόγων, «Μεταφρασεολογικές Σπουδές και Έρευνα στην Ελλάδα». ΑΠΘ. Πρακτικά Συνεδρίου.

12. Διαδουκτιακές πηγές

Ελληνική Εταιρεία Ορολογίας (ΕΛΕΤΟ): <http://www.eleto.gr/>

Ινστιτούτο Επεξεργασίας του Λόγου (ΙΕΛ): <http://www.ilsp.gr/>

Διεθνές Κέντρο Πληροφοριών Ορολογίας (Infoterm): <http://www.infoterm.org>

Διεθνές Δίκτυο Ορολογίας (TermNet):

<http://linux.infoterm.org/termnet-e/i-term.htm>

Ευρωπαϊκή Ένωση Ορολογίας (EAFT): <http://www.eaft-aet.net/>